

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 6183
Kabul Tarihi : 21/7/1953
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 28/7/1953 Sayı : 8469
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 34 Sayfa : 1658

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyyatı",
Cilt: 1 Sayfa: 403*

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kanunun şümülü, terimler, vazifeliler ve salahiyyetliler

Kanunun şümülü:

Madde 1 – Devlete, vilayet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Türk Ceza Kanununun para cezalarının tahsil şekli ve hapse tahvili hakkındaki hükümleri mahfuzdur.

Tahsili, Tahsili Emval Kanununa atfedilen alacaklar:

Madde 2 – Muhtelif kanunlarda Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edileceği bildirilen her çeşit alacaklar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Kanundaki terimler:

Madde 3 – Bu kanundaki amme alacağı terimi:

1 inci ve 2 nci maddeler şümülüne giren alacakları,

Amme borçlusu veya borçlu terimi:

Amme alacağını ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahısları ve bunların kanuni temsilci veya mirasçıları ve vergi mükelleflerini, vergi sorumlusunu, kefili ve yabancı şahıs ve kurumlar temsilcilerini,

Alacaklı amme idaresi terimi:

Devleti, vilayet hususi idarelerini ve belediyeleri,

Tahsil dairesi terimi:

Alacaklı amme idaresinin bu kanunu tatbik etmekle vazifeli dairesini, servisini, memur veya memurlarını,

Yalnızca mal olarak geçen terim:

Menkul, gayrimenkul "gemiler dahil" mallarla, her çeşit hak ve alacakları,

Para cezaları terimi:

Adli ve idari para cezalarını, ⁽¹⁾

(Ek: 4/6/2008-5766/1 md.) Tahsil edilemeyen amme alacağı terimi:

Amme borçlusunun bu Kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, haczedilen mal varlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin amme alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen amme alacaklarını,

(Ek: 4/6/2008-5766/1 md.) Tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağı terimi:

Amme borçlusunun haczedilen mal varlığına bu Kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin amme alacağını karşılayamayacağını veya hakkında iflas kararı verilen amme borçlusundan aranılan amme alacağının iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip muamelelerinin herhangi bir aşamasında amme borçlusundan tahsil edilemeyeceği ortaya çıkan amme alacaklarını,

Takibat giderleri terimi:

Cebri icradan mütevellit muameleler sırasında yapılan zor kullanma, ilan, haciz, nakil ve muhafaza giderleri gibi her türlü giderleri, ifade eder.

Salahiyetliler ve mesuliyetleri:

Madde 4 – Amme idarelerinin bu kanunu tatbika salahiyetli memurlarının vazifelerini teşkilat ve vazife kanunları veya bu konu ile ilgili diğer kanun veya nizamname ve talimatnameler, mesuliyetlerini de; mesuliyeti tesis eden kanunlar tayin eder.

Takibata salahiyetli tahsil dairesi:

Madde 5 – Takibat, alacaklı amme idaresinin mahalli tahsil dairesince yapılır.

Borçlu veya malları başka mahallerde bulunduğu takdirde, tahsil dairesi borçlunun veya mallarının bulunduğu mahalde yapılacak takipleri o mahaldeki aynı neviden amme idaresinin tahsil dairelerine niyabeten yaptırır.

Yardım mecburiyeti:

Madde 6 – Tahsil dairelerince bu kanuna göre yapılan tebliğ ve verilen emirleri derhal yapmaya ve neticesini geciktirmeksizin tahsil dairesine bildirmeye alakadarlar mecburdurlar.

Makbul bir özre dayanmadan bu mecburiyeti ifa etmeyenler hakkında Cumhuriyet Savcılığınca umumi hükümlere göre doğrudan doğruya takibat yapılır.

Borçlunun ölümü:

Madde 7 – Borçlunun ölümü halinde, mirası reddetmemiş mirasçılar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik edilir. Borçlunun ölümünden evvel başlamış olan muamelelere devam olunur. Terekenin bir mahkeme veya iflas dairesi tarafından tasfiyesini gerektiren haller bu hükmün dışındadır.

Mirasın tutulan defter mucibince kabulü halinde, mirasçı, deftere kaydedilmemiş olsa dahi amme alacağından mirastan kendisine düşen miktar ile mesuldür.

Defter tutma muamelesinin devamı müddetince satış yapılamaz.

Tebliğler ve müddetlerin hesaplanması:

Madde 8 – Hilafına bir hüküm bulunmadıkça bu kanunda yazılı müddetlerin hesaplanmasında ve tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

(1) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; burada yer alan "Amme, tazminat, inzibati mahiyette olsun olmasın bütün para cezalarını" ibaresi "Adli ve idari para cezalarını" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

*Amme alacaklarının korunması**I – Teminat hükümleri**Teminat isteme:*

Madde 9 – (Değişik birinci fıkra: 26/11/1980 - 2347/1 md.) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesi uyarınca vergi ziyai cezası kesilmesini gerektiren haller ile 359 uncu maddesinde sayılan hallere temas eden bir amme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir.⁽¹⁾

Türkiye'de ikametgahı bulunmayan amme borçlusunun durumu amme alacağının tahsilinin tehlikede olduğunu gösteriyorsa, tahsil dairesi kendisinden teminat isteyebilir.

Teminat ve değerlendirilmesi:

Madde 10 – Teminat olarak şunlar kabul edilir:

1. Para,

2. **(Değişik: 17/9/2004 – 5234/7 md.)** Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen süresiz teminat mektupları,

3. **(Değişik: 17/9/2004 – 5234/7 md.)** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler (Nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş ise bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır.),

4. Hükümetçe belli edilecek Milli esham ve tahvilat "Bu esham ve tahvilat, teminatın kabul edilmesine en yakın borsa cetvelleri üzerinden % 15 noksaniyle değerlendirilir.",

5. **(Değişik: 13/6/1963 - 251/1 md.)** İlgililer veya ilgililer lehine üçüncü şahıslar tarafından gösterilen ve alacaklı amme idaresince haciz varakasına müsteniden haczedilen menkul ve gayrimenkul mallar.

Teminat sonradan tamamen veya kısmen değerini kaybeder veya borç miktarı artarsa, teminatın tamamlanması veya yerine başka teminat gösterilmesi istenir.

Borçlu verdiği teminatı kısmen veya tamamen aynı değerde başkalarıyla değiştirebilir.

Şahsi kefalet:

Madde 11 – 10 uncu maddeye göre teminat sağlayamayanlar muteber bir şahsı müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borçlu gösterebilirler.

Şahsi kefalet tesbit edilecek şartlara uygun olarak noterden tasdikli mukavele ile tesis olunur.

Şahsi kefaleti ve gösterilen şahsı kabul edip etmemekte alacaklı tahsil dairesi muhtardır.

Amme alacağını ödiyen kefile buna dair bir belge verilir.

Teminat hükmünde olan eşya:

Madde 12 – Bar, otel, han, pansiyon, çalgılı yerler, sinemalar, oyun ve dans yerleri, birahane, meyhane, genel evler içerisinde bulunan eşya ve malzeme 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 270, 271 inci maddeleri hükümleri mahfuz kalmak şartıyla bu müesseselerin işletilmesinden doğan amme borçlarına karşı teminat hükmündedir.

Noterden tasdikli icar mukavelesinde gayrimenkul sahibinin demirbaşı olarak kayıtlı eşya ve malzemesi ile otel, han ve pansiyonlardaki misafir ve kiracıların kendilerine ait eşyaları bu hükümden harihtir.

(1) Bu maddede yer alan "Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesinde sayılan kaçakçılık halleriyle mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde belirtilen..." ibaresi 22/7/1998 tarih ve 4369 sayılı Kanunun 81. maddesiyle "213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesi uyarınca vergi ziyai cezası kesilmesini gerektiren haller ile 359 uncu maddesinde sayılan..." olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Üçüncü şahısların Medeni Kanunun 688 ve Borçlar Kanununun 222 nci maddelerine müsteniden yapacakları istihkak iddiaları mahfuz kalmak şartıyla, bu yerlerdeki mallar üzerindeki istihkak iddiaları alacaklı amme idaresinin bu teminat hakkını ihlal etmez.

II – İhtiyati haciz

İhtiyati haciz:

Madde 13 – İhtiyati haciz aşağıdaki hallerden herhangi birinin mevcudiyeti takdirinde hiçbir müddetle mukayyet olmaksızın alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memurunun kararıyle, haczin ne suretle yapılacağına dair olan hükümlere göre, derhal tatbik olunur:

1. 9 uncu madde gereğince teminat istenmesini mucip haller mevcut ise,
2. Borçlunun belli ikametgahı yoksa,
3. Borçlu kaçmışsa veya kaçması, mallarını kaçırmaması ve hileli yollara sapması ihtimalleri varsa,
4. Borçludan teminat gösterilmesi istendiği halde belli müddette teminat veya kefil göstermemiş yahut şahsi kefalet teklifi veya gösterdiği kefil kabul edilmemişse,
5. Mal bildirimine çağrılan borçlu belli müddet içinde mal bildiriminde bulunmamış veya noksan bildirimde bulunmuşsa,
6. Hüküm sadır olmuş bulunsun bulunmasın para cezasını müstelzim fiil dolayısıyla amme davası açılmış ise,
7. İptali istenen muamele ve tasarrufun mevzuunu teşkil eden mallar, bu mallar elden çıkarılmışsa elden çıkaranın diğer malları hakkında uygulanmak üzere, bu kanunun 27, 29, 30 uncu maddelerinin tatbikını icabettiren haller varsa.

İhtiyati hacizde borçlu tarafından gösterilecek teminat:

Madde 14 – İhtiyaten haczolunan mallar istenildiği zaman para veya ayın olarak verilmek ve bu hususu temin için malların kıymetleri depo edilmek yahut tahsil dairesinin bulunduğu mahalde ikametgah sahibi bir şahıs müteselsil kefil gösterilmek şartıyla borçluya ve mal üçüncü şahıs yedinde haczolunmuşsa bir taahhüt senedi alınarak kendisine bırakılabilir.

İhtiyati hacze itiraz:

Madde 15 – Haklarında ihtiyati haciz tatbik olunanlar haczin tatbiki, gıyapta yapılan hacizlerde haczin tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde ihtiyati haciz sebebine itiraz edebilirler.

İtirazın şekli ve incelenmesi hususunda Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur. Bu ihtilaflar itiraz komisyonlarınca diğer işlere takdimen incelenir ve karara bağlanır. İtiraz komisyonlarının bu konuda verecekleri kararlar kesindir.

İhtiyati haczin kaldırılması:

Madde 16 – Borçlu, 10 uncu maddenin 5 inci bendinde yazılı menkul mallar hariç olmak üzere, mezkûr maddeye göre teminat gösterdiği takdirde ihtiyati haciz, haczi koyan merci tarafından kaldırılır.

III - İhtiyati tahakkuk

İhtiyati tahakkuk:

Madde 17 – (Değişik birinci fıkra: 26/11/1980 - 2347/2 md.) Aşağıdaki hallerden birinin bulunması takdirinde vergi dairesi müdürünün (5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürünün ve/veya müdürün) yazılı talebi üzerine defterdar ve/veya vergi dairesi başkanı, mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilir.⁽¹⁾

Vergi dairesi müdürü (5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürü ve/veya müdür) bu emri derhal tatbik eder.⁽¹⁾

1. 13 üncü maddenin 1, 2, 3 ve 5 inci bentlerinde yazılı ihtiyati haciz sebeplerinden birisi mevcut ise,
2. Mükellef hakkında 110 uncu madde gereğince takibata girilmişse,
3. Teşebbüsün muvazaalı olduğu ve hakikatte başkasına aidiyeti hakkında deliller elde edilmişse.

İhtiyati tahakkukun neticeleri:

Madde 18 – Hakkında 17 nci madde gereğince muamele yapılan mükellefin mezkûr maddede yazılı vergi, resim ve cezalarından matrahı belli olanlar, itirazlı olsun olmasın, hesap edilen miktar üzerinden derhal tahakkuk ettirilir.

Geçmiş yıllara ve cereyan etmekte olan yılın geçen aylarına ait matrahı henüz belli olmıyan ve 17 nci maddede sayılan vergi, resim ve cezaları geçici olarak ve harici karinelere göre takdir yolu ile tesbit ettirilen matrahlar üzerinden hesaplanır. Bu suretle hesap olunan vergi, resim ve bunların zam ve cezaları derhal tahakkuk ettirilir.

Bu esasa göre tahakkuk eden vergi ve resimler ve bunların zam ve cezaları kanunlarına göre ödeme zamanları gelmeden tahsil olunmaz. Ancak bunlar için derhal ihtiyati haciz tatbik olunur. 17 nci maddenin 3 üncü bendine giren hallerde ihtiyati haciz muvazaalı teşebbüsten vergi ve resim bakımından faydalananların malları hakkında tatbik olunur.

Bu maddedeki geçici takdirler, takdir komisyonları tarafından, talep tarihinden itibaren azami bir hafta içinde yapılır.

İhtiyati tahakkukun düzeltilmesi:

Madde 19 – Alacağın hususi kanununa göre tahakkukundan sonra, ihtiyati tahakkukla hususi kanununa müstenit tahakkuk arasındaki fark, hususi kanununa müstenit tahakkuka göre düzeltilir.

Bu düzeltmenin yapılabilmesi için beyannameye müstenit tarhiyatta verilen beyannamenin tetkik edilerek kabul edilmiş olması, itirazlı tarhiyatta kesinleşmenin vukuu, Devlet Şûrasına müracaat edilmiş olan hallerde Devlet Şûrasından nihai bir kararın çıkmış olması lazımdır.

İhtiyati tahakkuk mevzuu olan devre beyannamesinin, verildiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde tetkiki mecburidir. Bu müddet içinde tetkik yapılmadığı takdirde, bu sebeple düzeltme geciktirilmaz.

İhtiyati tahakkuka itiraz:

Madde 20 – Haklarında ihtiyati tahakkuk üzerine ihtiyati haciz tatbik olunanlar ihtiyati tahakkuk sebeplerine ve miktarına 15 inci madde gereğince itirazda bulunabilirler.

(1) 28/3/2007 tarihli ve 5615 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle birinci fıkrada yer alan "vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar," ibaresi "vergi dairesi müdürünün (5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürünün ve/veya müdürün) yazılı talebi üzerine defterdar ve/veya vergi dairesi başkanı," şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrada yer alan "müdürü" ibaresinden sonra gelmek üzere "(5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürü ve/veya müdür)" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

IV - Diğer korunma hükümleri

Amme alacaklarında rüçhan hakkı:

Madde 21 – Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden evvel o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulursa bu alacak da hacze iştirak eder ve aralarında satış bedeli garameten taksim olunur. **(Ek hüküm: 30/3/2006 – 5479/4 md.)** Genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 268 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hükmü uygulanmaz.

Rehinli alacaklıların hakları mahfuzdur. Ancak, gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve gayrimenkulün aynından doğan amme alacakları o eşya ve gayrimenkul bedelinden tahsilinde rehinli alacaklardan evvel gelir.

(Değişik son fıkra: 30/3/2006 – 5479/4 md.) Borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında, bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklar ile birlikte işleme tabi tutulur.

Amme alacaklarını kesip ödemek mecburiyetinde olanlar:

Madde 22 – Amme alacağını borçlusundan kesip tahsil dairesine ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahıslar, bu vazifelerini kanunlarında veya bu kanunda belli edilen zamanlarda yerine getirmedikleri takdirde, ödenmeyen alacak bu hakiki ve hükmi şahıslardan bu kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları:

Madde 22/A – (Ek: 4/6/2008-5766/2 md.)

4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara ikibin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.

Tahsil edilen amme alacaklarından yapılacak reddiyat sebebiyle mahsuplar:

Madde 23 – Tahsil edilip de kanuni sebeplerle reddi icabeden amme alacakları, istihkak sahiplerinin reddiyatı yapacak olan amme idaresine olan muaccel borçlarına mahsup edilmek suretiyle reddolunur.

Umumi bütçeden reddedilen paralar arasında hususi idarelerle belediyelere ait olan kısımları ret ve mahsup olduğu senede bu idareler nam ve hesabına ayrılacak hisselerden Hazinece tevkif ve mahsup olunur.

İptal davası açılması:

Madde 24 – Amme borçlusunun bu kanunun 27, 28, 29 ve 30 uncu maddelerinde yazılı tasarruf ve muamelelerinin iptali için umumi mahkemelerde dava açılır ve bu davalara diğer işlere takdimen umumi hükümlere göre bakılır.

İptal talebinde muhatap:

Madde 25 – İptal borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimselerle, bunların mirasçılarını ve suiniyet sahibi diğer üçüncü şahıslara karşı istenir.

Hükümsüz sayılmada zamanaşımı:

Madde 26 – 27, 28, 29 ve 30 uncu maddelerde sözü geçen tasarrufların vukuu tarihinden beş yıl geçtikten sonra mezkûr maddelere istinaden dava açılmaz.

İvazsız tasarrufların hükümsüzlüğü:

Madde 27 – Amme alacağını ödememiş borçlulardan, müddetinde veya hapsen tazyıkına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar hükümsüzdür.

Bağışlama sayılan tasarruflar:

Madde 28 – Yirmi yedinci maddenin tatbiki bakımından aşağıdaki tasarruflar bağışlama hükmündedir:

1. Üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan hısımlarıyla, eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhri hısımlar arasında yapılan ivazlı tasarruflar,
2. Kendi verdiği malın, aktin yapıldığı sıradaki değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler,
3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler.

Hükümsüz sayılan diğer tasarruflar:

Madde 29 – Amme alacağını ödemeyen borçlulardan müddetinde veya hapsen tazyikına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları tasarruflardan aşağıda belirtilenler hükümsüzdür:

1. Borçlunun teminat göstermeyi evvelce taahhüt etmiş olduğu haller müstesna olmak üzere borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler,
2. Borca karşılık para veya mütat ödeme vasıtalarından gayrı bir suretle yapılan ödemeler,
3. Vadesi gelmemiş bir borç için yapılan ödemeler.

Amme alacağının tahsiline imkan bırakmamak maksadiyle yapılan tasarruflar:

Madde 30 – Borçlunun malı bulunmadığı veya borca yetmediği takdirde amme alacağının bir kısmının veya tamamının tahsiline imkan bırakmamak maksadiyle borçlu tarafından yapılan bir taraflı muamelelerle borçlunun maksadını bilen veya bilmesi لازم gelen kimselerle yapılan bütün muameleler tarihleri ne olursa olsun hükümsüzdür.

Üçüncü şahısların hakları ve mecburiyetleri:

Madde 31 – 27, 28, 29 ve 30 uncu maddelerde sözü edilen tasarruf ve muamelelerden faydalananlar elde ettiklerini, elden çıkarmışlarsa takdir edilecek bedelini vermeye bu kanun hükümleri dairesinde vermeye mecburdurlar. Bunlar karşılık olarak verdikleri şeyden dolayı alacaklı amme idaresinden bir talepte bulunamazlar.

Tasfiye halinde vazifeliler:

Madde 32 – Hükmi şahısların tasfiyesinde bunların borçlu bulundukları amme alacaklarını ödeme ve bu kanun hükümlerinin tatbikiyle ilgili vecibeleri tasfiye memurlarına, hükmi şahsiyeti olmıyan ortaklıklarla yabancı kurumların Türkiye'deki şube, ajans ve mümessilliklerinin tasfiyesinde bunların vecibeleri tasfiyeyi yürütenlere geçer.

Tasfiye halinde mesuliyet:

Madde 33 – Tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler, tasfiyenin başladığını üç gün içinde ilgili tahsil dairelerine bildirmek mecburiyetindedirler.

Tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler, amme idarelerinin her türlü alacaklarını ödemedi veya ödemek üzere ayırmadan önce tasfiye sonucunda elde edileni dağıtamazlar veya bunlar üzerinde her hangi bir şekilde tasarrufta bulunamazlar. Aksi halde tahakkuk etmiş ve edecek amme alacaklarından tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler şahsan ve müteselsilen mesul olurlar. Bu mesuliyet yapılan tasarrufların ifade ettiği para miktarını geçemez.

Bunların ödedikleri borçlar için amme alacağı ödenmeden kendilerine dağıtım yapılmış olanlara rücu hakları mahfuzdur.

Ortaklığın feshini isteme:

Madde 34 – Borçluya ait mal bulunmadığı veya amme alacağını karşılamaya yetmediği yahut borçlu veya ortaklık tarafından bu kanuna göre teminat gösterilmediği takdirde, borçlunun sermayesi eshama münkasım olmıyan ortaklıklardaki hisselerinden amme alacağının tahsili için genel hükümler dairesinde ortaklığın feshi istenebilir.

Sermayesi eshama münkasım komandit şirketlerinin komandite şeriklerinin borçları için bu madde hükmü mezkur şirketler hakkında da tatbik olunur.

Limited şirketlerin amme borçları ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 35 – (Değişik: 22/7/1998 – 4369/ 21 md.)

Limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/3 md.) Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde, payı devreden ve devralan şahıslar devir öncesine ait amme alacaklarının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/3 md.) Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu

Mükerrer Madde 35 – (Ek: 25/5/1995 – 4108/11 md.)

Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu madde hükmü, yabancı şahıs veya kurumların Türkiye'deki mümessilleri hakkında da uygulanır.

Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanuni temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını kaldırmaz.

Temsilciler, teşekkülü idare edenler veya mümessiller, bu madde gereğince ödedikleri tutarlar için asıl amme borçlusuna rücu edebilirler.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/4 md.) Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda kanuni temsilci veya teşekkülü idare edenlerin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulur.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/4 md.) Kanuni temsilcilerin sorumluluklarına dair 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan hükümler, bu maddede düzenlenen sorumluluğu ortadan kaldırmaz.

Birleşme, devir, bölünme ve şekil değiştirme halleri: ⁽³⁾

Madde 36 – (Değişik : 20/6/2001 -4684/24 md.)

Bu Kanunun tatbiki bakımından;

- a) İki veya daha ziyade hükmî şahsın birleşmesi halinde yeni kurulan hükmî şahıs,
- b) Devir halinde devir alan hükmî şahıs,
- c) Bölünme halinde bölünen hükmî şahsın varlıklarını devralan hükmî şahıslar,
- d) Şekil değiştirme halinde yeni hükmî şahıs,

Birleşen, devir alınan, bölünen veya eski şekildeki hükmi şahıs ve şahısların yerine geçer.

(1) Bu madde başlığı, 22/7/1998 tarih ve 4369 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle; bu maddede yer alan "şirketten tahsil imkanı bulunmayan" ibaresi "şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu madde başlığı; "Birleşme, devir ve şekil değiştirme halleri" iken, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yurt dışı çıkış tahdidi:

Madde 36 /A – (Ek: 4/6/2008-5766/5 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/165 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme

Ödeme zamanı ve önce ödeme:

Madde 37 – Amme alacakları hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme zamanı tesbit edilmemiş amme alacakları Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenir.

Bu ödeme müddetinin son günü amme alacağının vadesi günüdür.

Amme borçlusu isterse borcunu belli zamanlardan önce ödiyebilir.

Taksitlerin zamanında ödenmemesi:

Madde 38 – (Mülga: 22/7/1998 – 4369/82 md.)

Ödeme yeri:

Madde 39 – Hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş amme alacakları, borçlunun ikametgahının bulunduğu yer tahsil dairesine ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmiş olsun olmasın borçlunun alacaklı tahsil dairesindeki hesabı bildirmek şartıyla diğer tahsil dairelerine de ödeme yapılabilir. Bu fıkra gereğince yapılacak ödemeler tahsildarlara yapılamaz.⁽¹⁾

Ödeme şekli, makbuz:

Madde 40 – Ödeme, alacaklı tahsil dairesinin yetkili ve mesul memurları tarafından verilecek makbuz karşılığı yapılır.

(Ek fıkra: 25/12/2003-5035/3 md.) Maliye Bakanlığı, ödemenin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle yapılması zorunluluğunu getirmeye yetkilidir. Bu yetki; tahsil daireleri, amme alacağının türü, ödeme zamanı ve bulunduğu safhalar itibarıyla topluca veya ayrı ayrı kullanılabilir.

Makbuz karşılığı yapılmıyan ödemelerle yetkili ve mesul memurlardan başkalarına yapılan ödemeler amme alacağına mahsup edilemez.

Amme alacaklarının tahsilinde kullanılan makbuzların şeklini ilgili amme idareleri tayin eder.

Borçlular makbuzlarını amme alacağının tahsil zamanı müddeti sonuna kadar saklamaya ve yetkili memurlarca istendiğinde göstermeye mecburdurlar.

Makbuzun borçluya posta ile gönderilmesi gerektiği hallerde posta masrafı alacaklı amme idaresine aittir.

Hususi kanunlarındaki makbuz verilmesinden başka şekillerde yapılan tahsilata ait hükümler mahfuzdur.

⁽¹⁾ Bu fıkra yer alan "bu yerin belediye sınırları dışındaki" ibaresi 31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; "diğer" şeklinde değiştirilmiştir.

Hususi ödeme şekilleri:

Madde 41 – Maliye Vekaletinin tayin edeceği yerlerde, nevileri mezkûr Vekaletçe tesbit edilecek amme alacakları, bu Vekaletçe isimleri belirtilecek bankalar delaletiyle veya postaneler vasıta kılınmak suretiyle ödenebilir.

Maliye Vekaleti bu madde gereğince ödeme yapılmasını ihtiyar ettiği takdirde, ödemenin:

1. Çizgili çek kullanılmak suretiyle,
2. Mükellef hesabından aynı bankadaki ilgili vergi dairesi veya Merkez Bankası hesabına münakale suretiyle,
3. Vergi dairelerinin veya Merkez Bankasının hesabı bulunan bankalara bu daireler hesabına ödeme suretiyle,
4. Postaneler vasıta kılınmak suretiyle,
5. **(Ek: 30/7/2003-4962/2 md.)** Banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak suretiyle,

yapılmasını düzenlemeye salahiyetlidir.

(Ek: 31/1/1984 - 2975/1 md.; değişik: 24/3/1988 - 3418/34 md.) Bankalarca tahsil edilen veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken paraların T.C. Merkez Bankasına aktarılması süresi, tahsil edildikleri tarihten itibaren azami 7, kredi kartı ile yapılan ödemelerde, işlem tarihini takip edene günden itibaren azami 20, postaneler vasıta kılınmak suretiyle yapılan ödemelerde, yapılan ödemelerin ilgili vergi dairelerine intikal ettirilme süresi, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren azami 10 gündür.⁽¹⁾

(Ek: 31/1/1984 - 2975/1 md.; Değişik: 30/7/2003-4962/2 md.) Maliye Bakanlığı bu süreyi aşmamak üzere alacak türleri ve/veya bankalar itibarıyla farklı süreler tayin etmeye yetkilidir.

(Ek: 31/1/1984 - 2975/1 md.; değişik: 24/3/1988 - 3418/34 md.) Bankalarca tahsil edilen veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken paralar süresinde T.C. Merkez Bankasına aktarılmadığı, postaneler vasıtasıyla yapılan ödemeler süresinde vergi dairelerine intikal ettirilmediği takdirde, sözkonusu amme alacağı, tahsilatı yapan bu kuruluşlardan gecikme zammı tatbik edilmek suretiyle tahsil edilir.⁽¹⁾

(Ek: 31/1/1984 - 2975/1 md.; değişik: 24/3/1988 - 3418/34 md.) Tahsilatı yapan veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımından dolayı ödeme yapması gereken banka şube müdürleri, tahsil edilen paraların belirlenen sürelerde T.C. Merkez Bankasına aktarılmasından, postane veya posta çek merkezi müdürleri ise postane vasıta kılınarak yapılan ödemelerin belirlenen sürelerde ilgili vergi dairelerine intikal ettirilmesinden sorumludurlar.^{(1) (2)}

(Ek: 31/1/1984 - 2975/1 md.; Değişik: 24/3/1988 - 3418/34 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 23/3/2004 tarihli ve E. 2001/119 , K. 2004/37 sayılı Kararı ile.)

(1) 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle;

a) Üçüncü fıkraya, "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken" ibaresi ve "kredi kartı ile yapılan ödemelerde, işlem tarihini takip eden günden itibaren azami 20,"; beşinci fıkrasına "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken"; altıncı fıkrasına "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımından dolayı ödeme yapması gereken" ibareleri eklenmiş ve işlenmiştir.

b) Dördüncü fıkrası "Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu süreyi aşmamak üzere bankalar itibarıyla farklı süreler tayin etmeye yetkilidir." iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu fıkra yer alan "postane ve posta çek merkezleri müdürleri" ile ilgili olarak 2/3/1950 tarihli ve 5584 sayılı Kanunun Mükerrer 66 ncı maddesine bakınız.

(Ek: 30/7/2003-4962/2 md.) Bankalar amme alacaklarının kredi kartı ile ödenmesi sırasında amme borçlusundan komisyon alabilirler. Maliye Bakanlığı, kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılacak ödemelerde komisyon ödenmemesi için amme alacağının vade tarihinden (bu tarih dahil) azami 20 gün öncesine kadar belirlenecek bir sürede ödeme yapılması şartını getirmeye, ödemelerin; komisyonsuz veya komisyon karşılığı yapılma şekillerinden birini veya her ikisini birlikte kullandırmaya yetkilidir.

Çekle veya münakale emri ile ödemeye ait hususi hükümler:

Madde 42 – Çizgili çekle yapılan ödemeler Ticaret Kanunu hükümlerine tabidir, ancak:

1. Amme alacağının ödenmesi için düzenlenen çek ilgili vergi dairesi adına, emre muharrer olmadığı kaydı ile ve bir banka üzerine çekilir. Alacağın teşhisine yaramak ve Ticaret Kanununa aykırı olmamak üzere çek üzerine dercedilecek malûmatı tesbit etmeye Maliye Vekaleti yetkilidir.

2. Çek veya münakale emrinin veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemenin herhangi bir sebeple tediye edilmemesi halinde amme alacaklısının borçluya karşı rücu hakkı mahfuzdur.⁽¹⁾

2 numaralı fıkra gereğince muamele yapıldığı takdirde çek veya münakale emrinin kabul edilmemesi keyfiyeti tevsik ve bu durum münakale istiyene, keşideciye veya bunların temsilcilerine tebliğ edilerek kabul edilmeyen çek iade olunur.

Çeklerde tanzim tarihi:

Madde 43 – (Değişik: 31/1/1984 - 2975/2 md.)

Çekler tahsil dairesine, postaya veya bankaya verildiği tarihle veya en çok bir gün evvelki tarihle tanzim edilmiş olmalıdır. Daha eski tarihli çekler kabul edilmez.

Hususi ödeme şekillerinde ödeme tarihi:

Madde 44 – (Değişik birinci fıkra: 25/5/1995 - 4108/12 md.) 41 inci maddeye göre yapılan ödemelerde çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği, paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemelerde işlemin kartla yapıldığı, münakale emri üzerine paranın tahsil dairesi hesabına geçtiği gün ödeme yapılmış sayılır.⁽¹⁾

42 nci maddenin 2 numaralı fıkrası hükmü mahfuzdur.

Vergi cüzdanları:

Madde 45 – (Değişik: 31/1/1984 - 2975/4 md.)

Vergi, resim gibi belli bir amme alacağı ile devamlı surette mükellef tutulanlar adına tahakkuk ettirilen amme alacakları ile bunlardan yapılan tahsilatı göstermek üzere vergi cüzdanları düzenlenir.

Vergi cüzdanlarının fiyatını, ihtiva edeceği bilgileri, cüzdan almaya dair şekil ve esasları, hangi vergiler hakkında uygulanacağını, kimlere verileceğini ve uygulama zamanını tespit etmekte Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir. Diğer amme idareleri, alacaklarının mahiyetine uygun olarak bu cüzdanların şeklinde ve kullanılış tarzında değişiklik yapabilirler.

Vergi cüzdanı mükelleflere bedeli karşılığında verilir.

Vergi cüzdanlarındaki her türlü bilgiler tahsil daireleri tarafından, tahsile dair kayıtlar ise tahsil daireleri, postaneler veya bankalar tarafından yazılır, imzalanır ve mühürlenir.

Tahsil daireleri, bankalar ve postaneler tarafından vergi cüzdanlarına yapılan kayıtlar damga vergisinden muaftır.

Ödemenin ispatı:

Madde 46 – (Değişik birinci fıkra: 31/1/1984 - 2975/5 md.) Amme alacağının ödendiği, selahiyetli ve mesul memurlar tarafından verilen makbuzlar ile tahsil daireleri, bankalar veya postaneler tarafından vergi cüzdanlarına yazılarak, imzalanıp mühürlenerek tahsile ait kayıtlarla ispat olunabilir.

42 nci maddenin 2 numaralı fıkrası hükmü mahfuzdur.

Ödemenin mahsup edileceği alacaklar:

Madde 47 – (Değişik: 22/7/1998 - 4369/22 md.)

Amme alacağına karşılık rızaen yapılan ödemeler sırasıyla; ödeme süresi başlamış henüz vadesi geçmemiş, içinde bulunulan takvim yılı sonunda zaman aşımına uğrayacak, aynı tarihte zaman aşımına uğrayacak alacaklarda her birine orantılı olarak, vadesi önce gelen

(1) 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle, 42 nci maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "Çek veya münakale emrinin" ibaresi, "Çek veya münakale emrinin veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemenin" şeklinde; 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı," ibaresi, "paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemelerde işlemin kartla yapıldığı," şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

ve teminatsız veya az teminatlı olana mahsup edilir. Ödemenin, alacak aslı ile fer'ilerinin tamamını karşılamaması halinde mahsup alacağı asıl ve fer'ilerine orantılı olarak yapılır.

Amme alacağına karşılık cebren tahsil olunan paralar; önce parayı tahsil eden dairenin, artarsa aynı amme idaresinin takibe iştirak etmiş olan diğer alacaklı tahsil dairelerinin takip konusu alacak aslı ve fer'ilerine orantılı olarak mahsup edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tecil, tehir, gecikme zammı

Tecil:

Madde 48 – (Değişik birinci fıkra: 30/5/1985 - 3209/1 md.) Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut hacz olunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla, alacaklı amme idaresince veya yetkili kılacağı makamlarca; amme alacağı 36 ayı geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir. ⁽¹⁾

(Ek: 4/6/2008-5766/6 md.) Şu kadar ki, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı ellibin Yeni Türk Lirasını (bu tutar dahil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranılmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı ellibin Yeni Türk Lirasını aşan kısmın yarısıdır. Bakanlar Kurulu; bu tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye ve alacaklı amme idareleri itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirlemeye yetkilidir.

(Ek: 31/1/1984 - 2975/6 md.) Borcunun tecilini talep eden ancak, talepleri uygun görülmeyle reddedilen borçlular söz konusu borçlarını reddin tebliği tarihinden itibaren idarece 30 güne kadar verilebilecek ödeme süresi içinde ödedikleri takdirde bu amme alacağı ödendiği tarihe kadar faiz alınmak suretiyle tecil olunur.

Tecil salahiyetini kullanacak ve bu salahiyeti devredecek olanlar, Devlete ait amme alacaklarında ilgili vekiller, vilayet hususi idarelerine ait amme alacaklarında valiler, belediyelere ait amme alacaklarında belediye reisleridir.

(Değişik fıkra: 4/6/2008-5766/6 md.) Haciz yapılmışsa mahcuz mal, değeri tutarınca teminat yerine geçer. Tecil edilen amme alacakları ile ilgili olarak daha önce tatbik edilen ve borcun tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminat iade edilir. Ancak, mahcuz malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla olması halinde, tatbik edilen hacizler, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı mahcuz mal değerinin altına inmediği müddetçe kaldırılmaz. Tecilli borca karşılık alınan teminat ise, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarının zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır.

(1) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle; bu fıkra yer alan "vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası ve gecikme zammı alacakları iki yılı, bu alacaklar dışında kalan amme alacakları ise beş yılı" ibaresi "amme alacağı 36 ayı" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik fıkra: 4/6/2008-5766/6 md.) Tecil salahiyetini kullanacak ve bu salahiyeti devredecek olan makamlar; tecil edilecek amme alacaklarını tür ve tutar olarak belirlemeye, amme borçlusunun faaliyetine devam edip etmediğini esas alarak tecil edilecek alacakları tespit etmeye, tecilde taksit zamanlarını ve diğer şartları tayin etmeye ayrıca 213 sayılı Kanuna göre doğal afetler nedeniyle ilan edilen mücbir sebep hali kapsamındaki amme borçlularının, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe kadar ödemeleri gereken amme borçları ile mücbir sebep nedeniyle ödeme süreleri ertelenen amme borçlarını faiz alınmaksızın veya yürürlükteki faiz oranından daha düşük faiz oranıyla tecil etmeye yetkilidir. ⁽¹⁾

Tecil şartlarına riayet edilmemesi, değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerlerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde amme alacağı muaccel olur. **(Ek: 25/5/1995-4108/13 md.)** Tecil edilen amme alacağının gecikme zammı tatbik edilmeyen alacaklardan olması halinde, ödenen tecil faizleri iade veya mahsup edilmez.

İcranın kaza mercilerince tehiri: ⁽²⁾

Madde 49 – İdarece tecil edilmiş bir amme alacağı hakkında kaza mercilerince icranın tehiri kararı verilmişse: Kaza mercilerinin tehir müddeti tecil müddetinden az olduğu takdirde; tecil olunan alacak icranın tehiri müddetinin sonundan tecil müddeti sonuna kadar olan müddet içinde ve kaza mercilerinin tehiri dolayısıyla zamanında ödenmemiş borç miktarıyla birlikte yeniden taksite bağlanarak alınır. Kaza mercilerinin tehir müddeti tecil müddetinden çok ise; evvelce yapılan tecil hükümsüzdür.

Takibatın kaza mercilerince tehiri kanuni tecil müddetini aştığı takdirde tecil müddeti uzatılmaz.

Ölüm halinde takibin geri bırakılması:

Madde 50 – Karısı yahut kocası, kan ve sıhriyet itibarıyla usul veya furuundan birisi ölen borçlu hakkındaki takip ölüm günü ile beraber üç gün için geri bırakılır.

Borçlunun ölümü halinde terekenin borçlarından dolayı ölüm günü ile beraber üç gün için takip geri bırakılır. Üç günün bitiminde terekenin borçları için takibata devam olunur.

Mirasçılar, mirası kabul veya ret etmemişlerse bu hususta Medeni Kanundaki muayyen müddetler geçinceye kadar takip geri bırakılır.

Gecikme Zammı, Nispet ve Hesabı:

Madde 51- (Değişik: 25/12/2003-5035/4 md.)⁽³⁾

Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 4 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir.

Gecikme zammı birmilyon liradan az olamaz.

Gecikme zammı; 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan vergi ziyai cezalarında bu madde uyarınca belirlenen oranda, mahkemeler tarafından verilen ve ceza mahiyetinde olan amme alacaklarında ise bu oranın yarısı ölçüsünde uygulanır. Bunların dışındaki ceza mahiyetinde olan amme alacaklarına gecikme zammı tatbik edilmez.

Bakanlar Kurulu, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir.

(1) 31/10/2012 tarihli ve 6358 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “tayin etmeye” ibaresinden sonra gelmek üzere “ayrıca 213 sayılı Kanuna göre doğal afetler nedeniyle ilan edilen mücbir sebep hali kapsamındaki amme borçlularının, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe kadar ödemeleri gereken amme borçları ile mücbir sebep nedeniyle ödeme süreleri ertelenen amme borçlarını faiz alınmaksızın veya yürürlükteki faiz oranından daha düşük faiz oranıyla tecil etmeye” ibaresi eklenmiştir.

(2) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle; bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “iki senelik” ibaresi “kanuni” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 19/10/2010 tarihli ve 27734 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/10/2010 tarihli ve 2010/965 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesiyle, birinci fıkra da yer alan gecikme zammı oranı her ay için ayrı ayrı uygulanmak üzere %1,40 olarak belirlenmiştir.

Gecikme zammında tatbik müddeti ve diğer hükümler:

Madde 52 – (Değişik: 31/1/1984 - 2975/8 md.)

Gecikme zammının tatbik müddeti, amme alacağının tecilinde tecilin yapıldığı, iflas halinde iflasın açıldığı, aciz halinde bu durumun sabit olduğu güne kadar olan müddettir.

Gecikme zammının önceden borçluya bildirilmesi gerekmez.

Aslın ödenmiş olması gecikme zammının takip ve tahsiline mani değildir.

Köylerde gecikme zammı:

Madde 53 – (Değişik birinci fıkra: 26/11/1980 - 2347/5 md.) Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan amme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır.

Ödeme müddeti geçmiş olmasına rağmen tahsildarların gidemediği köylerdeki borçlulara bu zam, tahsildarın ilk uğradığı zaman içinde borçlarını ödemedikleri takdirde tatbik olunur.

İKİNCİ KISIM

Amme alacağının cebren tahsili

BİRİNCİ BÖLÜM

Cebren tahsil ve takip esasları

Cebren tahsil ve şekilleri:

Madde 54 – Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,
2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,
3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.

Ödeme emri:

Madde 55 – Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

Belediye hududu dışındaki köylerde bulunan borçlulara ödeme emirleri muhtarlıkça tebliğ olunur. Ödeme emirlerinin muhtarlığa tevdi tarihinden itibaren 15 gün içinde tebligat yapılmadığı takdirde ödeme emirleri tebliğ edilmemiş olan borçluların isimleri ödeme emri hüküm ve mahiyetindeki bir "ödeme cetveline" alınarak borçlular borçlarını ödemeye ve mal bildiriminde bulunmaya çağırılırlar. Ödeme cetveli köy ihtiyar kurulu kapısına bir örneği de köyde herkesin görebileceği umumi bir mahalle 10 gün müddetle asılmak suretiyle tebliğ olunur ve cetvelin asıldığı köy muhtarlığınca münadi vasıtasıyla ilan olunur. Cetvel asılırken ve indirilirken keyfiyet muhtarlıkça zabıt varakasıyla tesbit edilir. Cebren tahsil ve takip ödeme emrinin tebliği veya ödeme cetvelinin indirilmesi tarihinde başlamış olur.

Borcunu vadesinde ödemeyenlere ait malları elinde bulunduran üçüncü şahıslardan bu malları 7 gün içinde bildirmeleri istenir.

Teminatlı alacaklarda takip:

Madde 56 – Karşılığında teminat gösterilmiş bulunan amme alacağı vadesinde ödenmediği takdirde, borcun 7 gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya diğer şekillerle cebren tahsile devam olunacağı borçluya bildirilir. 7 gün içinde borç ödenmediği takdirde teminat bu kanun hükümlerine göre paraya çevrilerek amme alacağı tahsil edilir.

Kefil ve yabancı şahıs veya kurumlar mümessillerini takip:

Madde 57 – Kefil ve yabancı şahıs veya kurumların mümessilleri bu kanun hükümlerine göre ve aynen asıl borçluların tabi tutuldukları usullerle takip olunur.

Ödeme emrine itiraz:

Madde 58 – Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır, aksi halde itiraz edilmemiş sayılır.

(Mülga üçüncü fıkra: 28/1/2010-5951/1 md.)

İtiraz komisyonu bu itirazları en geç 7 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

İtirazında tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan, hakkındaki itirazın reddolunduğu miktardaki amme alacağı % 10 zamlı tahsil edilir.

İtiraz komisyonlarının bu konudaki kararları kesindir.

Borcun tamamına bu madde gereğince vakı itirazların tamamen veya kısmen reddi halinde, borçlu ret kararının kendisine tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde mal bildiriminde bulunmak mecburiyetindedir.

Borcun bir kısmına karşı bu madde gereğince vakı itirazlar mal bildiriminde bulunma müddetini uzatamaz.

Mal bildirimini:

Madde 59 – Mal bildirimini, borçlunun gerek kendisinde, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın, nevini, mahiyetini, vasfını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödiyebileceğini yazı ile veya sözle tahsil dairesine bildirmesidir.

(Değişik: 26/11/1980 - 2347/6 md.) Köylerde mal bildirimini, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan amme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.

Sözle bildirim halinde kayfiyet bir zabıtlı tesbit edilir. Her iki halde bildirimin yapıldığına dair amme borçlusuna pulşuz makbuz verilir.

Mal bildiriminde bulunmayanlar:

Madde 60 – **(Değişik: 13/6/1963 - 251/2 md.)**

Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu, 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde de bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

Hapisle tazyik kararı, ödeme emrinin tebliğini ve 7 günlük müddetin bitmesini mütaakıp tahsil dairesinin yazılı talebi üzerine icra tetkik mercii hakim tarafından verilir.

Bu kararlar Cumhuriyet Savcılığınca derhal infaz olunur.

İcra tetkik mercii hakim tarafından verilen hapsen tazyik kararları her türlü harc ve resimden muaftır.

Mal edinme ve mal artmaları:

Madde 61 – Mal bildiriminde, malı olmadığını gösteren veya borca yetecek kadar mal göstermemiş olan borçlu, sonradan edindiği malları ve gelirindeki artmaları, edinme ve artma tarihinden başlayarak 15 gün içinde tahsil dairesine bildirmeye mecburdur.

Haciz:

Madde 62 – Borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tesbit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince haczolunur.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/12 md.) Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir.

Borçlu tarafından başkasının olduğu beyan veya üçüncü şahıs tarafından ihtiyaten haciz veya istihkak iddia edilmiş bulunan malların haczi en sonraya bırakılır.

Ancak haczolunan gayrimenkul artırmaya çıkarılmadan, borçlu, borcun itfasına yetecek menkul mal veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse gayrimenkul üzerinde haciz baki kalmak üzere gösterilen menkul veya alacak da haczolunur.

Şu kadar ki, bu suretle mahcuz kalan gayrimenkulün idare ve işletmesine ve hasılat ve menfaatlerine tahsil dairesi müdahale etmez.

Tahsil dairesi alacaklı amme idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmekle mükelleftir.

Diğer hakların paraya çevrilmesi:

Madde 63 – Tahsil dairesi, borçlunun haklarını tasfiye bakımından onun haiz olduğu bütün salahiyetleri kullanarak bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi malların paraya çevrilebilir hale gelmesini genel hükümler dairesinde sağlar. Bu suretle paraya çevrilebilir hale gelen mallar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Haciz varakası:

Madde 64 – (Değişik birinci fıkra: 25/5/1995 - 4108/14 md.) Haciz muameleleri, tahsil dairelerince düzenlenen ve alacaklı amme idaresinin, mahalli en büyük memuru veya tevkil edeceği memur tarafından tasdik edilen haciz varakalarına dayanılarak yapılır.

Bu varakaların şekli ve ihtiva edeceği bilgiler Maliye Vekaletince belirtilir.

Köylerde haciz:

Madde 65 – Köylerde ve Köy Kanunu tatbik edilen bucaklarda menkul mal haczi haciz varakası üzerine köy ihtiyar kurullarınca yapılır.

(Değişik: 26/11/1980 - 2347/7 md.) Bu yerlerde gerek görülen hallerde Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler için muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuriyle tahsil dairesine menkul mal haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkilidir.

Borçlu elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları:

Madde 66 – Borçlu, elinde bulunan bir malı üçüncü şahsın mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, haczi yapan memur bunu haciz zaptına geçirir. Keyfiyet, iddia borçlu tarafından yapılmışsa üçüncü şahsa, üçüncü şahıs tarafından yapılmışsa borçluya bildirilir.

Tahsil dairesi, haciz zaptını aldığı tarihten itibaren 7 gün içinde iddiayı reddetmediği takdirde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılır. Üçüncü şahıs, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde itiraz etmediği takdirde istihkak iddiası dinlenmez.

İstihkak iddiası tahsil dairesince kabul edilmez veya borçlu tarafından istihkak iddiasına itiraz edilirse, 7 gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumu tahsil dairesince üçüncü şahsa bildirilir. Müddetinde dava açılmadığı takdirde istihkak iddiasından vazgeçilmiş sayılır.

Üçüncü şahıs elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları:

Madde 67 – Haczedilen mal borçlunun elinde olmayıp da; mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia eden üçüncü bir şahıs elinde ise keyfiyet, haczi yapan memur tarafından haciz zaptına geçirilir. Malın borçluya ait olduğu iddiasında bulunan tahsil dairesi keyfiyeti alacaklı amme idaresine bildirir. Alacaklı amme idaresi bildirme tarihinden itibaren 15 gün içinde dava açmadığı takdirde istihkak iddiası kabul edilmiş sayılır.

Borçlu ile birlikte ikamet etmekte olan şahıslar tarafından istihkak iddiasında bulunulduğu takdirde mal borçlunun elinde sayılır.

İstihkak iddiaları ile ilgili diğer hükümler:

Madde 68 – İstihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesi salahiyetlidir. İstihkak davaları diğer işlere takdimen görülür.

Davacı takibin tehirini istediği takdirde kendisinde mevcut delillerin mahiyetine göre ve muhtemel zarara karşı kafi teminat alınmak suretiyle takibin tehirine mahkemece karar verilebilir.

İstihkak davası üzerine takibin tehirine karar verilir ve neticede dava reddolunursa, dava mevzuunu teşkil eden mahcuz malın değerinin % 10 u tutarında tazminat hükmolunur.

Amme idareleri arasında hacze iştirak:

Madde 69 – Her amme idaresi, diğer bir amme idaresi tarafından yapılan hacizlere, amme alacağı bu haciz tarihinden önce tahakkuk etmiş olmak şartıyla, haczedilen mallardan herhangi biri paraya çevrilinceye kadar iştirak edebilir.

Hacze iştirak halinde, hacizli malın bedelinden ilk önce haczi yapan dairenin alacağı tahsil olunur. Artan hacze iştirak tarihi sırası ile alacaklarına mahsup edilmek üzere, hacze iştirak eden dairelere ödenir.

Haczedilemeyecek mallar:

Madde 70 – Aşağıda gösterilen mallar haczedilemez:

1. **(Değişik: 4/5/1994 - 3986/16 md.)** 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere Devlet malları ile hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar.

2. Borçlunun şahsı ve mesleği için gerekli elbise ve eşyası ile, borçlu ve ailesine gerekli olan yatak takımları ve ibadete mahsus kitap ve eşyası,

3. Vazgeçilmesi kabil olmıyan mutfak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası,

4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve taşıtları ve diğer teferruat ve tarım aletleri; çiftçi değilse sanat ve mesleği için gerekli olan alet ve edevatı ve kitapları; arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük taşıt sahiplerinin ancak geçimlerini sağlayan taşıt vasıtaları,

5. Borçlu veya ailesinin geçimleri için gerekli ise, borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veya hut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları,

6. Borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları ile;

a) Borçlu çiftçi ise ayrıca gelecek mahsul için gerekli olan tohumluğu,

b) Borçlu bağ, bahçe veya meyva ve sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan bağ, bahçe ve bu işler için gerekli bulunan alat ve edevatı, malzemesi ve fide ve tohumluğu,

c) Geçimi hayvan yetiştirmeye munhasır olan borçlunun kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan miktarda hayvan ile bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,

7. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde malül olanlara bağlanan emekli aylıkları ile, bu kabil kimselerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış ikramiyeleri,

8. Bir yardım sandığı veya derneği tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan aylıklar,

9. Vücut ve sağlık üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak zarar görenin kendisi veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi gereken paralar,

10. Askerlik malüllerine, şehit yetimlerine verilen harb malüllüğü zammı ile, 1485 sayılı kanun gereğince verilen tekel beyiyeleri,

11. Borçlunun haline münasip evi "ancak evin değeri fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alınabilecek miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılabilir",

12. (Değişik: 26/11/1980 - 2347/8 md.) Harcırah Kanununa göre yapılan ödemeler,

13. (Ek: 26/11/1980-2347/8 md.) 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıklar.

Kısmen haczedilebilen gelirler:

Madde 71 – (Değişik: 26/11/1980 - 2347/9 md.)

Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamaz.

Asgari ücreti aşmayan aylık gelirlerin onda birinden fazlası haczolunamaz.

Yetişmemiş mahsullerin haczi:

Madde 72 – Yetişmemiş her nevi toprak ve ağaç mahsulleri, yetişmeleri zamanından geriye doğru iki ay içinde haczolunabilir. Bu suretle haczedilmiş olan mahsullerin borçlu tarafından başkasına devri, haczi yapan tahsil dairesine karşı hükümsüz olup takibatın devamına engel olmaz.

Bu hüküm alacağı gayrimenkul rehni ile sağlanmış olan alacaklının, mütemmim cüz'ü olarak gayrimenkulün yetişmemiş mahsulleri üzerinde haiz olduğu hakkı kaldırmaz. Şu kadar ki, alacaklı rehmin paraya çevrilmesi için mahsullerin yetişmesinden önce takip isteğinde bulunmuş olmalıdır.

Haczin neticeleri:

Madde 73 – Borçlu, alacaklı amme idaresinin muvafakatini almaksızın hacizli mallarda tasarrufta bulunamaz. Haczi koyan tahsil dairesi buna aykırı hareketin cezayı mucip olduğunu borçluya ihtar eder.

Haczedilmiş olan mal üzerinde üçüncü şahsın zilyedlik hükümlerine istinaden hüsnüniyetle elde ettiği haklar mahfuzdur.

Hüsnüniyet kaidelerine aykırı olarak hacizli mal üzerinde üçüncü şahsın elde ettiği hakların; alacaklının haczi ile o mala taallük eden haklarını ihlal ettiği nispette butlanına mahkemece hükümlenir.

Paraya çevirme:

Madde 74 –elde edilen her türlü mallar satılarak paraya çevrilir.

Satıştan elde edilen bedelden, takip masrafları ve takip edilen amme alacağı düşüldükten sonra geriye kalan kısım borçlunun ödeme zamanı gelmiş veya muacceliyet kesbetmiş borçlarına mahsup edilir ve artanı, hacze iştirak etmiş başka daire yoksa borçluya verilir, hacze iştirak etmiş başka daire varsa, artan kısımdan evvela bu dairelerin alacakları ayrıldıktan sonra, bakiyesi borçluya verilir.

Satıştan elde edilecek bedelin amme alacağından önce ödenmesi gereken borçlarla, takip giderlerini geçmiyeceği kesin olarak biliniyorsa, hacizli malın satışını tahsil dairesi tehir edebilir. Şu kadar ki, alacağı amme idaresi alacağından önce gelenlerin takip hakları mahfuzdur.

Aciz hali:

Madde 75 –Yapılan takip sonunda, borçlunun haczi caiz malı olmadığı veya bulunan malların satış bedeli borcunu karşılamadığı takdirde borçlu aciz halinde sayılır.

Yapılan takip safhalarıyla bakiye borç miktarı bir aciz fişinde gösterilerek aciz hali tesbit olunur.

Aczin neticeleri:

Madde 76 – Aciz halindeki borçlu hakkında teminat ve faiz aranmadan 48 inci madde hükmü tatbik olunabilir.

Alacaklı tahsil dairesi aciz halindeki borçlunun mali durumunu zamanaşımı süresi içinde devamlı olarak takip eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menkul malların haczi ve satışı

Menkul malların haczi:

Madde 77 – Her türlü menkul mallar cins ve nevileri, vasıfları, alametleri, sayı ve miktarları ve tahmin edilen değerleri haciz zaptında tesbit edilmek suretiyle haczolunur.

(Ek fıkra: 16/6/2009-5904/24 md.) Resmi sicile kayıtlı olan menkul malların haczi, sicillerine işlenmek üzere sicilin tutulduğu daireye tebliğ edilmek suretiyle de yapılır. Tahsil dairelerinden düzenlenen haciz bildirileri, alacaklı tahsil dairelerinden ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligata elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Haciz sırasında bulunacaklar ve haciz zaptı:

Madde 78 – Haciz sırasında borçlu veya zilyed veya bunların; vekilleri, işçi, müstahdem veya aileleri efradından birisi kendilerini temsilen bulunur. Bunlar haciz yerinde bulunmaz veya o sırada bulundurulmaları sağlanamazsa gıyapta haciz yapılır. Gıyapta yapılan hacizlerde zabıta memuru veya muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinden biri veya borçlunun veya zilyedin komşularından iki kişi hazır bulundurulur.

Tanzim edilen haciz zaptında, hacze esas olan haciz varakasının tarih ve numarası, haczin yapıldığı yer, gün ve saat, haczedilen malların neler olduğu, tahmin edilen değerleri, haciz sırasında bulunan kimseler, varsa üçüncü şahısların iddiaları vesair lüzumlu hususlar belirtilir, hazır bulunanlarca imzalanarak haciz işi tamamlanır.

Gıyapta yapılan hacizlerde zaptın bir örneği borçlu veya zilyede derhal tebliğ olunur.

Güneş battıktan doğuncaya kadar ve tatil günlerinde haciz yapılamaz. Tatil günlerinde veya geceleri çalışılan yerlerde yapılacak hasılat haczi ile borçlunun mal kaçırıldığının anlaşıldığı haller bu hükümden müstesnadır.

Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczi:

Madde 79 – (Değişik: 30/3/2006 – 5479/5 md.)

Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczi, borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılır. Tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisi ile; bundan böyle borcunu ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edebileceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağı ve bu maddenin üç, dört ve beşinci fıkra hükümleri üçüncü şahsa bildirilir. Tahsil dairelerinden düzenlenen haciz bildirileri, alacaklı tahsil dairelerinden ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirileri; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edileceği gibi Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel müdürlüklerine de tebliğ edilebilir. Haciz bildirisi bankanın genel müdürlüğüne de tebliğ edilmiş ise tüm şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma yükümlülüğü bankanın genel müdürlüğüne aittir.

Haciz bildirisi tebliğ edilen üçüncü şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirmek zorundadır. Üçüncü şahsın süresinde itiraz etmemesi halinde, mal elinde ve borç zimmetinde sayılır ve hakkında bu Kanun hükümleri tatbik olunur.

Herhangi bir nedenle itiraz süresinin geçirilmesi halinde üçüncü şahıs, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla amme borçlusuna borçlu olmadığını veya malın elinde bulunmadığını ispat etmek zorundadır. Menfi tespit davası açılması halinde mahkemece bu Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan türden teminat karşılığında takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilebilir. Teminat, alacaklı tahsil dairesine verilir ve haciz varakasına dayanılarak haczedilir. Taraflar arasında teminata ilişkin olarak çıkan anlaşmazlıklar, takip işlemlerinin durdurulması hakkında kararı veren mahkeme tarafından çözülür. Davasında haksız çıkan üçüncü şahıs aleyhine, haksız çıktığı tutarın % 10'u tutarında ayrıca inkâr tazminatına hükmedilir.

Bu Kanun uyarınca kendisine tebliğ edilen ödeme emrine karşı dava açıp itirazında kısmen veya tamamen haksız çıkan üçüncü şahıs hakkında, menfi tespit davasının lehine sonuçlanması veya asıl amme borçlusunun takip konusu amme alacağını tamamen ödemiş olması halinde, bu Kanunun 58 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Üçüncü şahıs, haciz bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz ettiği takdirde, alacaklı amme idaresi bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebilir.

Menkul malların aynen teslimi mümkün olmadığı takdirde değeri ödenir. Üçüncü şahısların genel hükümler gereğince asıl borçluya rücu hakları saklıdır.

Zor kullanma:

Madde 80 – Haciz tatbikında istendiği takdirde, kilitli ve kapalı mahallerin açılması ve her türlü eşyanın gösterilmesi mecburidir.

Gerekirse bu yerler zorla açtırılır, kilit ve her türlü tertipler kırılabilir. Haczolunan malların zorla alınmasında hal ve durumun gerektirdiği her türlü zora başvurulabilir.

Borçlunun üzerinde haczi kabil kıymetli mallar bulunduğu ve kendisi bunları rızasıyla teslim etmediği veya üzerinde sakladığı takdirde şahsına karşı da zor kullanılır.

Hacizde değerlendirme:

Madde 81 – Haczedilen mallara haczi yapan memur tarafından değer biçilir, borçlunun müracaatı üzerine veya tahsil dairesince lüzum görüldüğü takdirde yeniden bilirkişiye değer biçtirilir.

Haczedilen menkul malların korunması:

Madde 82 – Haczedilen para, kıymetli maden, mücevher, ticari senet, hisse senedi ve tahvil gibi menkul mallar kaybolmalarını ve değiştirilmelerini önleyecek tedbirler alınarak tahsil dairelerince muhafaza olunur.

Sair menkul mallar uygun bir yerde muhafaza altına alınır veya güvenilir bir şahsa veyahut güvenilir bir şahsın kefaleti altında borçlunun veya zilyedin kendisinde bırakılır.

Menkul malları koruyacak olanların mecburiyet ve mesuliyetleri:

Madde 83 – Borçlular, zilyedler, güvenilir şahıslar 82 nci madde gereğince kendilerine bırakılan malları, alacaklı amme idarelerince yapılacak ilk talep üzerine derhal ve kendilerine teslim edildiği zamanki durumları ile geri vermek mecburiyetindedirler.

Bu mecburiyeti yerine getirmiyenler, haklarında yapılacak ceza takibinden başka, bu malların kendilerine atfolunamayacak bir sebepten dolayı telef veya zayi olduğunu ispat edemedikleri takdirde, geri verilmeyen malların değerleri tutarınca borçlu sayılıp bu kanun hükümleri gereğince takip olunurlar.

Menkul malların satışı:

Madde 84 – Menkul mallar tahsil dairelerince, köylerde ihtiyar kurullarınca haciz yapıldığı tarihin üçüncü gününden itibaren üç ay içinde satışa çıkarılır.

Bozulma, çürüme ve benzeri sebeplerle muhafazasına imkan olmıyan veyahut beklediği takdirde mühim bir değer düşüklüğüne uğraması muhtemel bulunan malların paraya çevrilmesine derhal başlanabilir.

Satış şekli, artırma ve ilan:

Madde 85 – (Değişik birinci fıkra: 22/7/1998 – 4369/ 23 md.) Menkul mallar, tahsil dairelerinin satış mahallinde açık artırma ve peşin para ile satılır. Tahsil dairesince uygun görülmesi halinde, artırma malın mahallinde de yapılabilir. Açık artırma ile satışa çıkarılan mal, artırma sonunda üç defa yüksek sesle duyurulduktan sonra en çok artırana ihale edilir. Bozulma, çürüme ve benzeri sebeplerle korunması mümkün olmayan ya da beklediği zaman önemli bir değer düşüklüğüne uğrayacağı anlaşılan mallar en uygun yerde pazarlıkla, borsası bulunan mallar ilgili borsada satılabilir. İlk artırmada satılamayan malların ikinci artırması bir başka il veya ilçede yapılabilir.

Gerekli hallerde artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, satılacak malların nevi ve evsafi önceden ilan olunur.

İlanın şekli, artırmanın tarzı, yeri ve günü alacaklı amme idaresinin ve borçlunun menfaatine en uygun gelen şekil göz önünde tutularak alacaklı amme idaresince tesbit olunur.

Satılan mal, bedeli alınmadan teslim edilmez. Tahsil dairesi mal bedelinin ihale gününü takip eden günden itibaren üç gün içinde ödenmesi için mühlet verebilir.

Bir kısım malların satışı ile amme alacağı karşılandığı takdirde geriye kalan malların satışından vazgeçilir ve bunlar üzerindeki haciz kaldırılır.

Müşterinin malı almaktan vazgeçmesi:

Madde 86 – Müşteri malı almaktan vazgeçer veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermezse mal ikinci defa artırmaya çıkarılır ve en çok artırana ihale olunur. Mal birinci defa kendisine ihale olunan kimseden, iki ihale arasındaki fark ve diğer zararlar ve % 5 faiz, veya ikinci ihalede talip çıkmaması sebebiyle ihale yapılamadığı takdirde birinci ihale bedeli ve diğer zararlar ve % 5 faiz, ayrıca bir hüküm alınmasına hacet kalmaksızın bu kanun hükümlerine göre tahsil edilir ve o mal için idarece yapılan her nevi masraflar alınmak suretiyle mal kendisine terk olunur. Mal bedeli ihale yapılan şahıstan tahsil edilemediği müddetçe asıl borçlunun borçlu sıfatı devam eder.

Satılmıyan menkul mallar:

Madde 87 – Haczedilen menkul mallara verilen bedel 81 inci maddede tesbit olunan değer in % 75 inden aşağı olursa veya hiç alıcı çıkmazsa, ilk artırma tarihinden başlayarak 15 gün içinde uygun görülen zamanlarda bu mallar tekrar satışa çıkarılır. Bu ikinci artırmada verilen bedel ne olursa olsun satış yapılır.

Menkul mallar yerinde veya başka yere götürüldüğü halde yine satılmaz veya taşıma giderlerinin çokluğu yüzünden başka yere götürülmesi uygun görülmezse yukardaki 15 günlük sürenin bitmesinden itibaren 6 ay içinde pazarlıkla satılır. Bu suretle de satılamadığı takdirde haczedilen mallar borçluya geri verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gayrimenkul malların haczi ve satışı

Gayrimenkul malların, gemilerin haczi:

Madde 88 – Her türlü gayrimenkul malların, gemilerin haczi sicillerine işlenmek üzere haciz keyfiyetinin tapuya veya gemi sicillerinin tutulduğu daireye tebliğ edilmesi suretiyle yapılır. **(Ek cümleler: 16/6/2009-5904/25 md.)** Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Gayrimenkul haczi, bunların hasılat ve menfaatlerine de şamildir. Ancak borçlunun başkaca bir geliri yoksa kendisinin ve ailesinin geçimleri için kafi miktarda mahsulden veya satıldıkça bedelinden münasip miktarı borçluya bırakılır.

Alacaklı tahsil dairesi, haczedilen gayrimenkul ve gemilerin idaresi ve işletilmesi, menfaat ve hasılatın toplanması için gereken tedbirleri alır.

Haczin rehinli alacaklılara bildirilmesi:

Madde 89 – Gayrimenkul haczinde, gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılara tapu dairesince hacizden haber verilir.

Satış ve satış komisyonları:

Madde 90 – Gayrimenkuller, satış komisyonlarınca açık artırma ile satılır. Satış komisyonu, il ve ilçelerde en büyük mal memurunun veya tevkil edeceği zatın reisliği altında belediye meclisi tarafından kendi azası arasından seçilmiş bir zat ile alacaklı amme idaresinin yetkili bir memurundan ve gayrimenkulün bulunduğu yer tapu sicil muhafızı veya tevkil edeceği zattan teşekkül eder.⁽¹⁾

Gayrimenkullere değer biçme:

Madde 91 – Satışa çıkarılacak gayrimenkullere bilirkişinin mütalaası alınmak suretiyle satış komisyonu tarafından rayiç değer biçilir.

(1) 28/3/2007 tarihli ve 5615 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle bu maddede yer alan "gayrimenkulün bulunduğu yer tapu sicil muhafızından teşekkül eder." ibaresi "gayrimenkulün bulunduğu yer tapu sicil muhafızı veya tevkil edeceği zattan teşekkül eder." şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Gayrimenkullerin satış şartnamesi:

Madde 92 – Tahsil dairesi, satılacak gayrimenkul için aşağıdaki kayıtları ihtiva eden bir şartname tanzim eder:

1. Gayrimenkul malikinin adı, soyadı ve adresi,
2. Gayrimenkulün bulunduğu mahalle, sokak ve kapı numarası, durumu ve hususi vasıfları,
3. Gayrimenkulün artırmaya esas olarak biçilen rayiç değeri,
4. % 7,5 nispetindeki teminat tutarı,
5. Gayrimenkul üzerindeki henüz vadesi gelmemiş rehinler hakkında gerekli bilgilerle, satışın, gayrimenkul üzerindeki irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri, ipotekler, ipotekli borç senetleri, irat senetleriyle birlikte yapılacağı,
6. Gayrimenkulün rehni suretiyle sağlanmış muaccel borçlar varsa bunların müşteriye devredilmeyip satış bedelinden tercihan ödeneceği,
7. Ne gibi giderlerin alıcıya ait olacağı.

Gayrimenkul satışında ilan:

Madde 93 – Alacaklı tahsil dairesi gayrimenkul satışını, artırma tarihinden en az 15 gün önce başlamak şartıyla ilan eder. İlanların yer, müddet ve şekillerine ait umumi esaslar Maliye Vekaletince tayin olunur.

İlanda, satışın yapılacağı yer, gün, saat ve satılacak gayrimenkulün durumu ile vasıfları gösterilir.

İlanın birer örneği, borçluya, vekil veya mümessiline ve gayrimenkulün tapu sicilinde hakkı kayıtlı bulunanlardan adresi belli olanlara tebliğ olunur.

Gayrimenkul mallarda artırma ve ihale:

Madde 94 – Artırmaya iştirak edeceklerden gayrimenkule biçilmiş rayiç değerinin % 7,5 u nispetinde 10 uncu maddenin 1 ila 4 üncü bentlerinde yazılı teminat alınır.

Gayrimenkul artırma sonunda, üç defa bağırıldıktan sonra en çok artırana ihale olunur. Şu kadar ki, artırma bedeli gayrimenkul için biçilmiş olan değerinin % 75 ini bulmak lazımdır. Şayet amme alacağına ruçhanı olan diğer alacaklar bu gayrimenkul ile temin edilmiş ise, artırma bedelinin, bu suretle ruçhanı olan alacakların tutarından fazlaya çıkması ve yapılmış ve yapılacak masrafları da karşılaması şarttır.

Gayrimenkulün rehni suretiyle sağlanmış muaccel borçlar alıcıya devredilmez, satış bedelinden ödenir.

Haczedilen gayrimenkullerin ayrılması mümkün olup da bir kısmının bedeli amme alacağını karşılamaya yettiği takdirde, borçlu yazı ile istemedikçe artan kısım satılmaz. Gerekirse tapu dairesine satılacak kısım tefrik ettirilir.

İhale kararının bir örneği borçluya veya vekil veya mümessiline ve gayrimenkulün tapu sicilinde hakkı kayıtlı bulunanlardan adresi belli olanlara tebliğ olunur.

Artırmanın uzatılması:

Madde 95 – Artırmada yukardaki maddede yazılı miktar elde edilmemiş ise, en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartıyla artırma 7 gün daha uzatılır. 7 nci günü aynı saatte gayrimenkul en çok artırana ihale edilir. Evvelce yapılan ilanda bu hususlar belirtilir. Şu kadar ki, ruçhanlı alacaklı bulunduğu takdirde ihale bedelinin ruçhanlı alacakla birlikte masrafları da aşması şarttır, aşmazsa satış yapılmaz.

İhalenin yapılamaması:

Madde 96 – Artırmalarda istekli çıkmadığı veya teklif edilen bedel 95 inci maddede yazılı olduğu üzere ruçhanlı alacakla, masrafları aşmadığı takdirde amme idaresince teferruğ edilmeye kadar gayrimenkul üzerindeki haciz devam eder.

Bu müddette tahsil dairesine her hangi bir istekli müracaat ettiği takdirde, bu müracaat alacaklı amme idaresince uygun görülme şartıyla, satış için 7 günlük bir ilan yapılarak gayrimenkul 95 inci madde hükümleri dairesinde en çok artırana ihale olunur. Gayrimenkul teferruğ edilmeye kadar bir istekli çıkmadığı takdirde tahsil dairesi mahcuz malı uygun gördüğü zamanlarda satışa çıkarabilir. Bu takdirde satış ve ilan hakkında yukardaki hükümler ve ihale için de 95 inci madde hükümleri tatbik olunur.

Gayrimenkul satış bedelinin tahsili:

Madde 97 – Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı feshedilir ve gayrimenkul, satış komisyonunca hemen 7 gün müddetle artırmaya çıkarılır. Bu artırmayı alakadarlara tebliğe hacet olmayıp yalnız ilanla iktifa olunur ve çok artırana ihale edilir.

Birinci defa kendisine ihale yapılan kimse iki ihale arasındaki farktan ve diğer zararlardan mesuldür. İhale farkı ve geçen günlerin faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın teminattan mahsubu yapıldıktan sonra bakiyesi tahsil dairesince tahsil olunur. Faiz % 5 ten hesap olunur. Aradaki farkın amme alacağını aşan miktarını bundan mesul olan şahıstan tahsil edebilmek üzere malı satılan amme borçlusuna dairece bir vesika verilir.

Gayrimenkullerin teferruğu ve geri verilmesi:

Madde 98 – İkinci artırma tarihinden başlayarak bir yıl içinde gayrimenkul en az bir kere daha satışa çıkarıldığı halde satılmasına imkan bulunmadığı takdirde gayrimenkul alacaklı amme idaresinin talebi üzerine ve satış komisyonu kararıyla amme idaresince teferruğ edilebilir. Teferruğ bedeli, gayrimenkulün biçilen rayiç değerinin % 50 sidir.

Teferruğ muamelesinin ikmalini mütaakıp, takip ve teferruğ masrafları düşüldükten sonra artan bedel borca mahsup edilir. Teferruğ edilen gayrimenkul teferruğ kararı tarihinden itibaren bir yıl müddetle satışa çıkarılamaz.

Borçlu satış komisyonunun teferruğ kararı tarihinden başlayarak bir yıl içinde amme alacağını, gecikme zamları ile birlikte ödediği takdirde gayrimenkul kendisine geri verilir. Ferağ masrafı borçluya aittir.

Teferruğ kararı verilmeden evvel biçilen rayiç bedelin % 75 i veya fazlasıyla hariçten talip çıkarsa alacaklı amme idaresi teferruğdan vazgeçer.

İhalenin neticesi fesh ve tescil:

Madde 99 – Satış komisyonu tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisap etmiş olur. İhalenin feshi gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebilir. İhalenin ilgililere tebliği tarihi şikayet için muayyen olan 7 günlük müddete başlangıç sayılır. Tetkik merciinin vereceği karar 10 gün içinde temyiz olunabilir. Temyiz talebini Temyiz İcra ve İflas Dairesi tetkik eder. İhale edilen malın değeri 50.000 Yeni Türk Lirasını aştığı takdirde murafaa istenebilir. İhalenin feshi veya kaydın tashihi hakkında başkaca mahkemeye veya idari kaza mercilerine müracaat olunamaz. Tescil için tapu dairesine yapılacak tebligat şikayet için muayyen müddetin geçmesinden ve eğer şikayet edilmişse şikayetin intacından sonra yapılır.⁽¹⁾

(1) 30/12/2004 tarihli ve 5281 sayılı Kanunun 43 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan “ihale edilen malın değeri iki bin lirayı aştığı takdirde” ibaresi, “ihale edilen malın değeri 50.000 Yeni Türk Lirasını aştığı takdirde” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

*İflas yoluyla takip ve konkordato**İflas yoluyla takip:*

Madde 100 – Amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri dairesinde amme borçlusunun iflası istenebilir.

İflas dairesi, amme alacaklarının iflas masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve basit ve adi tasfiye şekillerinden hangisinin tatbik edileceğini bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecburdur.

Konkordato:

Madde 101 – Amme idaresi tarafından iflas talebinde bulunulsa dahi tasdik edilen konkordato amme alacakları için mecburi değildir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Zamanaşımı, terkin, yasaklar ve cezalar ve son hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

*Zamanaşımı ve terkin**Tahsil zamanaşımı:*

Madde 102 – Amme alacağı, vadesinin rasladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur.

Zamanaşımından sonra mükellefin rızaen yapacağı ödemeler kabul olunur.

Zamanaşımının kesilmesi:

Madde 103 – Aşağıdaki hallerde tahsil zamanaşımı kesilir:

1. Ödeme,
2. Haciz tatbiki,
3. Cebren tahsil ve takip muameleleri sonucunda yapılan her çeşit tahsilat,
4. Ödeme emri tebliği,
5. Mal bildirimi, mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi,
6. Yukardaki 5 sırada gösterilen muamelelerden her hangi birinin kefile veya yabancı şahıs ve kurumlar mümessillerine tatbiki veya bunlar tarafından yapılması,
7. İhtilafı amme alacaklarında kaza mercilerince bozma kararı verilmesi,
8. Amme alacağının teminata bağlanması,
9. Kaza mercilerince icranın tehirine karar verilmesi,
10. İki amme idaresi arasında mevcut bir borç için alacaklı amme idaresi tarafından borçlu amme idaresine borcun ödenmesi için yazı ile müracaat edilmesi.

11. **(Ek: 25/12/2003-5035/5 md.)** Amme alacağının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması.

Kesilmenin rasladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren zamanaşımı yeniden işlemeye başlar. Zamanaşımının bir bozma kararıyla kesilmesi halinde zamanaşımı başlangıcı yeni vade gününün rasladığı; amme alacağının teminata bağlanması veya icranın kaza mercilerince durdurulması hallerinde zamanaşımı başlangıcı teminatın kalktığı ve durma süresinin sona erdiği tarihin rasladığı; takvim yılını takip eden takvim yılının ilk günüdür.

Zamanaşımının işlememesi:

Madde 104 – Borçlunun yabancı memlekette bulunması, hileli iflas etmesi veya terekesinin tasfiyesi dolayısıyla hakkında takibat yapılmasına imkan yoksa bu hallerin devamı müddetince zamanaşımı işlemez.

Zamanaşımı, işlememesi sebeplerinin kalktığı günün bitmesinden itibaren başlar veya durmasından evvel başlamış olan cereyanına devam eder.

Tabii afetler sebebiyle terkin:

Madde 105 – Yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, su basması, kuraklık, don, zararlı hayvan ve haşarat istilası ve bunlara benziyen afetler yüzünden zarara maruz kalan varlıklarının ve mahsullerinin en az üçte birini kaybedenler adına tahakkuk ettirilmiş ve afetlerin zarar verdiği gelir kaynakları ile ilgili amme alacakları İcra Vekilleri Heyeti kararıyla kısmen veya tamamen terkin olunur.

Bu madde hükmünden faydalanmak için afetin vukuu tarihinden itibaren 6 ay içinde ilgili amme idaresine yazı ile müracaat edilmesi şarttır.

Bu madde şümulüne giren bir zararın mevcut olup olmadığı mahalli il veya ilçe idare kurullarınca, zararın derecesi, Maliye Vekaletince genel olarak belirtilecek esaslar dahilinde ilgili amme idarelerince tesbit olunur.

Vergi Usul Kanunu mevzuuna giren amme alacakları hakkında mezkûr kanunun 105 inci maddesi hükümleri tatbik olunur.

Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin:

Madde 106 – (Değişik: 26/11/1980 - 2347/10 md.)

(Değişik birinci fıkra: 25/5/1995 - 4108/15 md.) Yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarında 10 Türk Lirasına (10 Türk Lirası dahil), diğer amme alacaklarında 20 Türk Lirasına (20 Türk Lirası dahil) kadar amme alacakları, amme idarelerinde terkin yetkisini haiz olanlar tarafından tahsil zamanaşımı süresi beklenilmeksizin terkin olunabilir. Bakanlar Kurulu, bu tutarları topluca veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya yetkilidir.⁽¹⁾

(Ek: 3/12/1988 - 3505/25 md.) Maliye ve Gümrük Bakanı, yukarıdaki fıkra hükmüne göre terkin edilecek amme alacağının miktarını belirlemeye yetkilidir.

Terkin salahiyetini haiz olanlar bu salahiyetlerinin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasaklar ve cezalar

Sırrın ifşası:

Madde 107 – (Değişik birinci fıkra: 23/1/2008-5728/160 md.) Bu kanunun tatbikinde vazifeli bulunan kimseler, bu vazifeleri dolayısıyla amme borçlusunun ve onunla ilgili kimselerin şahıslarına, mesleklerine, işlerine, muamele ve hesap durumlarına ait öğrendikleri sırlarla, gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesine göre cezalandırılır.

(Mülga ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

(Üç, dört ve beşinci fıkralar Mülga: 22/7/1998 - 4369/82 md.)

(Ek fıkra: 30/7/2003-4962/3 md.) Bu Kanunun 41 inci maddesine göre amme alacağını tahsil yetkisi verilen kuruluşlara, yapacakları tahsile yönelik bilgilerin ve 22/A maddesine göre borcun olmadığına dair belgeyi arama zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlara, ödeme ve işleme taraf olanlara ilişkin borç bilgilerinin verilmesi sırrın ifşası sayılmaz; bu kurum ve kuruluşlarda vazifeli bulunan kimseler edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılırlar. Bu bilgilerin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.⁽²⁾

(1) Bu fıkroda yer alan, "500.000 liraya kadar (500.000 lira dahil)" ibaresi, 25/12/2003 tarihli ve 5035 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle "5.000.000 liraya kadar (5.000.000 lira dahil)" olarak değiştirilmiş, daha sonra bu ibare 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle "anlaşılan ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarında 10 Türk Lirasına (10 Türk Lirası dahil), diğer amme alacaklarında 20 Türk Lirasına (20 Türk Lirası dahil) kadar" şeklinde, yine aynı fıkroda yer alan "Bakanlar Kurulu, bu miktarı on katına" ibaresi de "Bakanlar Kurulu, bu tutarları topluca veya ayrı ayrı on katına" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan "tahsile yönelik bilgilerin verilmesi sırrın ifşası sayılmaz." ibaresi, 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle "tahsile yönelik bilgilerin ve 22/A maddesine göre borcun olmadığına dair belgeyi arama zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlara, ödeme ve işleme taraf olanlara ilişkin borç bilgilerinin verilmesi sırrın ifşası sayılmaz; bu kurum ve kuruluşlarda vazifeli bulunan kimseler edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılırlar." olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Artırmalara katılamıyacak ve artırmalardan mal satınalamıyacak olanlar:

Madde 108 – Bu kanunun tatbikında vazifeli bulunan kimseler, bu kanun gereğince paraya çevrilecek malların artırmasına ne kendi adlarına, ne de diğer kimseler ad ve hesabına iştirak edemeyecekleri ve bu artırmalardan mal satınalamıyacakları gibi, bu malları üçüncü şahıslar vasıtasıyla veya üçüncü şahıslara satınaldırıp onlardan beş sene müddetle teferruğ suretiyle dahi satınalamazlar. Bu memnuiyet, bunların eşlerine ve üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımlarına da şamildir. Bu memnuiyet hilafına yapılan ihalelerin 99 uncu maddeye göre feshi istenebilir.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/161 md.) Bu madde hükmüne aykırı hareket edenler üç aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Takdir muamelelerine ve kararlara iştirak edemeyecek olanlar:

Madde 109 – Bu kanunun tatbikına satış komisyonu reis ve azasıyla, bilirkişiler ve yine bu kanunun tatbiki münasebetiyle kendilerine intikal edecek hadiselerin karara bağlanmasında itiraz komisyonları reis ve azası:

1. Kendilerine, nişanlılarına ve boşanmış olsalar bile eşlerine,
 2. Kan veya sıhri usul ve furuuna, evlatlığına veya kendisini evlat edinene yahut kan hısımlığında üçüncü (bu derece dahil), sıhri hısımlıkta bu hısımlığı meydana getiren evlenme ortadan kalkmış olsa bile üçüncü (bu derece dahil) dereceye kadar olan civar hısımlarına,
 3. Kanuni temsilcisi veya vekili bulundukları kimselere,
- ait işlerin takdir muamelelerine ve bu işler hakkında verilecek kararlara iştirak edemezler.

Amme alacağının tahsiline engel olanlar:

Madde 110 – Amme alacağının tahsili için hakkında takip muamelelerine başlanan borçlu kısmen veya tamamen tahsile engel olmak veya tahsili zorlaştırmak maksadiyle mallarından bir kısmını veya tamamını:

1. Mülkünden çıkarak, telef ederek yahut değerden düşürerek gerçek surette,
2. **(Değişik: 23/1/2008-5728/162 md.)** Gizleyerek, kaçırarak muvazaa yolu ile başkasının uhdesine geçirerek veya aslı olmayan borçlar ikrar ederek, yahut alındılar vererek gerçeğe aykırı surette, varlığını yok eder veya azaltır ve geri kalan mallar borcu karşılamaya yetmezse altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlar:

Madde 111 – (Değişik: 23/1/2008-5728/163 md.)

Bu Kanuna göre istenen mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yapanlarla, yaşayış tarzları mal bildirimine uymayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Mal edinme ve artmalarını bildirmiyenler:

Madde 112 – (Değişik: 23/1/2008-5728/164 md.)

Usulü dairesinde mal bildiriminde bulunduktan sonra, edinilen mallarla, her türlü mallarında, kazanç ve gelirlerinde olan artmaları 61 inci madde hükümleri gereğince zamanında bildirmemek suretiyle amme alacağının tahsilini engellemiş veya zorlaştırmış olanlar bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Amme borçlusuna ait ellerinde bulundurdıkları malları bildirmiyenler:

Madde 113 – (Değişik: 23/1/2008-5728/165 md.)

Amme borçlusuna ait ellerinde bulundurdıkları malları 55 inci maddenin son fıkrası gereğince yapılan talebe rağmen bildirmeyenler altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İstenecek bilgileri vermiyenler:

Madde 114 – Kendisine ödeme emri tebliğ olunan ve malı olmadığı yolunda bildirimde bulunan amme borçluları bu bildirim ile birlikte veya bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde:

1. En son kanuni ikametgah ve iş adreslerini,
2. Varsa devamlı mükellefiyetleri bulunan diğer tahsil dairelerini ve amme idarelerini ve bunlardaki hesap ve kayıt numaralarını bildirmek, nüfus kayıt suretini vermek mecburiyetindedirler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/166 md.) Bu vazifeyi makbul bir özre dayanmadan zamanında yerine getirmeyenler elli güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Suçların takibi:

Madde 115 – 110 ila 114 üncü maddelerde yazılı suçlar, alacaklı amme idaresinin o mahaldeki en büyük memurunun ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı tarafından takip olunur.

Bu suçlar bir hükmi şahsın idare ve muamelelerini görme sırasında işlenmiş ise ceza, hükmi şahsın ortaklarından, mümessil ve vekillerinden, tasfiye memurlarından idare meclisi reis ve azasından, murakıp ve müfettişlerinden veya müstahdemlerinden muameleyi yapmış olanlar hakkında hükmolunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son hükümler

Kaldırılan kanun ve hükümler:

Madde 116 – Aşağıda yazılı kanun ve hükümler yürürlükten kaldırılmıştır:

1. 5 Ağustos 1325 tarihli Tahsili Emval Kanunu,
2. 2 Şaban 1327 tarihli Tahsili Emval Kanununun 11 ve 17 nci maddelerine müzeyyel fıkara hakkındaki 18 Kanunusani 1331 tarihli kanun,
3. 26/6/1332 tarihli Maadin Nizamnamesinin 57 nci maddesi,
4. 19 Teşrinisani 1336 tarihli ve 48 sayılı kanun,
5. 1 Teşrinievvel 1337 tarih ve 156 sayılı kanun ile 26/1/1939 tarih ve 3586 sayılı kanunun 2 nci maddesi,
6. 20/5/1933 tarih ve 2184 sayılı kanun,
7. 23/12/1934 tarih ve 2656 sayılı kanun,
8. 4/7/1934 tarih ve 2560 sayılı kanunun 2 nci maddesi,
9. 4/7/1934 tarih ve 2566 sayılı kanunun 12 nci maddesi,
10. 23/12/1935 tarih ve 2871 sayılı kanunun 6 nci maddesinin son fıkrası,
11. 21/8/1940 tarih ve 3911 sayılı kanun ve bu kanunun 3 üncü maddesi ile ilga edilen suveri tahsiliyesi bir kanunu mahsus ile muayyen olmıyan tekalif ve rüsum hakkındaki 12 Kanunusani 1331 tarihli kanun,
12. 7.6.1949 tarih ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 103 üncü maddesinin son fıkrasının (Mükellefin yapacağı vergi ödemeleri kabul olunmaz) hükmü ile 352 nci maddesi ve 377 nci maddesinin teminat olarak alınacak mallara ait hükümleri,

13. İcarat ve mukataatı vakfiyenin vergi ile birlikte tahsiline dair 27 Rebiulevvel 1331 tarihli kanunu muvakkat ile bu kanunu muaddil 16 Ramazan 1332 ve 26 Temmuz 1330 tarihli kanun,

14. Kanunların, vergi, resim ve harçların tahsil gecikme zammına ve tahsil zamanaşımına müttaallik hükümleri.

Erken Ödemede İndirim

Ek Madde 1 – (Ek: 29/8/1996 - 4179/1 md.)

Amme alacağının kanuni ödeme süresinden önce ödenmesinde, aşağıda belirtilen indirim ve esaslar uygulanır:

1. Erken ödemelerde indirim, ödeme tarihinden kanuni ödeme süresinin son gününe kadar, her gün için aylık % 4 oranında uygulanır.

2. Kanuni ödeme süresinin sonunda artakalan tutarlar, erken ödeme sayılır ve diğer amme alacaklarına mahsup edilinceye kadar (1) numaralı bende göre işlem yapılır. Nakden iadelerde indirim uygulanmaz.

3. İndirim uygulanacak sürelerin hesabında bir ay 30 gün olarak kabul edilir ve ödemenin yapıldığı gün dikkate alınmaz.

4. Bakanlar Kurulu; (1) numaralı bentte yazılı oranı sıfıra kadar indirmeye, % 8'e kadar artırmaya, amme alacaklarının nev'i ve vadeleri itibariyle farklı oranlar tespit etmeye yetkilidir. ⁽¹⁾

5. Bu madde hükümlerinden yararlanacak amme alacaklarını nev'ileri ve dönemleri itibariyle sınırlamaya, münhasıran tahakkuk eden amme alacakları için uygulamaya, indirimin yapılma şekli ve zamanı ile diğer usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

6. **(Ek: 30/7/2003-4962/4 md.)** Bu Kanunun 41 inci maddesine göre kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak suretiyle komisyonsuz yapılan ödemelerde, bu madde hükmüne göre indirim uygulamasına esas alınacak ödeme tarihi, paranın alacaklı tahsil dairesi hesabına geçtiği gündür.

Tahsili Emval Kanununa göre başlamış takipler:

Geçici Madde 1 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel Tahsili Emval Kanununa göre başlamış takiplere ait müttaakıp muameleler bu kanunun hükümleri dairesinde cereyan eder.

Bu kanunun neşri tarihinde gecikme zammına tabi olmıyan amme alacakları:

Geçici Madde 2 – Bu kanunun 51 inci maddesindeki gecikme zamları, halen gecikme zammına tabi olmıyan muaccel amme alacaklarından bu kanunun neşri tarihinde ödenmemiş olanların, neşir tarihinden itibaren altı ay içinde ödenmiyenleri hakkında da tatbik olunur.

Bu kanuna göre takip edilecek vakıf mukataa ve müecceleleri:

Geçici Madde 3 – Vakıflar İdaresince tahakkuk ettirilip mükelleflerine şahsan veya bulunamadıkları takdirde ilanen, tebliğ olunup da tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde ödenmiyen vakıf mukataa ve müecceleleri hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Geçici Madde 4 – (Ek: 6/3/1962 - 40/1 md.)

Gelir, Kurumlar, dahilde alınan istihsal, nakliyat ve banka ve sigorta muameleleri vergilerinden, 1/1/1962 tarihinde vadesi geçmiş borcu bulunanlardan 48 inci maddeye göre yaptıkları tecil talepleri bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce reddedilmiş olanlar ile haklarında aynı madde uygulanmış bulunanların (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil dairesine yazı ile müracaat etmeleri şartı ile; son durumları yeniden incelenir.

(1) Bu Madde de sözü edilen oranlar için; 8/9/1997 tarih ve 97/9942 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararına, R.G: 20/9/1997 - 23116 daha önceki değişiklikler için bu Kanunun sonundaki "ÇEŞİTLİ MEVZUAT İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ" ne bakınız.

Bu inceleme sonunda, zor durumda bulundukları anlaşılanların, bakiye borçları (Bu Kanunun şumulüne giren borçlardan 1/1/1962 tarihi ile Kanunun yürürlük tarihi arasında cebren veya rızaen tahsilat yapılmış ise taksitlendirilmek suretiyle tecil edilecek miktar borç bakiyesidir.) Maliye Bakanlığınca, 48 inci maddedeki iki yıl kaydı ile bağlı olmaksızın; 1962 bütçe yılı sonunu tecavüz etmiyecek şekilde; taksitlendirilmek suretiyle münasip müddetle bir defaya mahsus olmak üzere tecil olunabilir.

Kanunun teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu madde ile tanınan tecil yetkisini kısmen veya tamamen mahalli teşkilata devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi; tahsil dairesince yapılacak yazılı tebliğ üzerine 15 gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde amme alacağı muaccel olur.

Geçici Madde 5 – (Ek: 23/10/1962 - 85/1 md.)

Gelir, kurumlar ve dahilinde alınan istihsal vergilerinden 1/1/1962 tarihinde vadesi geçmiş bulunan sınai işletmeler borçlularından (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) 48 inci maddeye göre yaptıkları tecil talepleri 40 sayılı kanunun yürürlüğünden önce reddedilmiş olanlarla, haklarında mezkûr madde hükmü uygulanmış bulunanlar ve geçici 4 üncü maddeye göre yaptıkları tecil talepleri reddedilmiş olanlarla, haklarında mezkûr madde hükmü uygulanmış bulunanlar bu kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren bir ay içinde Maliye vergi tahsil dairelerine yazı ile müracaat etmeleri şartıyla son durumları yeniden incelenir.

Yapılan incelemede borçlunun, mevcut sınai tesisi satılmaksızın veya sınai tesisin faaliyetinin devamına imkan bırakmayacak veya ağır şekilde sekteye uğratacak tedbirlere baş vurulmaksızın borcunu ödeyemeyeceği anlaşıldığı takdirde bir defaya mahsus olmak üzere bakiye borçları (500) bin liraya kadar (500 000 lira dahil) olanların borçları Maliye Bakanlığınca, (500) bin liradan yukarı olanların borçları Bakanlar Kurulunca (5) seneye kadar tecil olunabilir. Gerekirse taksitlerin tahsiline en çok üçüncü yıl sonunda başlanır.

Evvelce faaliyette bulunduğu halde bu kanunun yürürlüğü tarihinde mali imkansızlıkları yüzünden faaliyetini tatil etmiş bulunan sınai müesseselerin bu hükümden istifadeleri, tecil muamelesinin ikmalinden itibaren en geç (6) ay içinde tekrar faaliyete geçmelerine bağlıdır.

Kanunun, teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu madde ile tanınan tecil yetkisini kısmen veya tamamen mahalli teşkilatına devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi, vergi tahsil dairelerince yapılacak yazılı tebliğ üzerine (15) gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde amme alacağı muaccel olur.

Geçici Madde 6 – (Ek: 31/1/1984 - 2975/9 md.)

Bu Kanunun değişik 51 ve 52 nci madde hükümleri, 1/3/1984 tarihinden önce vadesi geldiği halde ödenmemiş amme alacakları hakkında da 1/3/1984 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 7 – (Ek: 26/12/1993 - 3946/5 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 3505 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi ile değişik 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca asıl addolunan alacakların tahsiline devam edilir ve bu alacaklara asıl addolundukları tarihten ödendikleri tarihe kadar geçen süre için gecikme zammı tatbik edilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan kaçakçılık, ağır kusur ve kusur cezalarından vadesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olanlara gecikme zammı tatbik edilmez.

Geçici Madde 8 – (Ek: 17/9/2004 - 5234/7 md.)⁽¹⁾⁽²⁾

31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tâbi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Kanuna tâbi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlarından merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince ihtiyaç duyulanlar ile 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesi kapsamında değerlendirilecek olanlar, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre oluşturulacak komisyon tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilir.⁽²⁾

Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçları terkin edilir.

Bu madde hükmü, yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan, borcunu ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen ve vergi dairelerine bu Kanun kapsamına giren borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dahil) taşınmazları için de uygulanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Geçici Madde 9 – (Ek: 30/3/2006 – 5479/6 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 79 uncu maddesine göre tebliğ edilen haciz bildirisine süresinde itiraz etmemiş olan ancak haciz bildirisinin tebliğinden itibaren 79 uncu maddede düzenlenen bir yıllık dava açma süresi geçmemiş bulunan üçüncü şahıslarca, kalan süre içinde menfi tespit davası açılabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Kanun uyarınca düzenlenen ödeme emrine itiraz etmiş ve kısmen veya tamamen itirazı reddolunan üçüncü şahıslardan; menfi tespit davası açma hakkı bulunmayanlar ile takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusu tarafından ödenmiş olması nedeniyle borçlu sıfatı sona ermiş olanlardan, bu Kanunun 58 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca hesaplanmış ve tahsil edilmemiş olan haksız çıkma zammının tahsilinden vazgeçilir.

(1) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "31.12.2007" ibaresi "31/12/2009" şeklinde, daha sonra 28/1/2010 tarihli ve 5951 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle "31/12/2009" ibaresi "31/12/2014" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "31/12/2014" ibaresi "31/12/2023" şeklinde, "genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerce" ibaresi "merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince" şeklinde, "29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanun" ibaresi "29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesi" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük:

Madde 117 – Bu kanun 1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütmeye memur olanlar:

Madde 118 – Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

21/7/1953 TARİHLİ VE 6183 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER

1 – 13/6/1963 tarihli ve 251 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici madde — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce mer'i 60 ıncı maddeye göre en büyük mülkiye memurunun veya tevkil edeceği zatın tasdiki ile tekemmül etmiş ve henüz infazına başlanmamış olan kararlar değişik 60 ıncı maddeye göre yeniden alınır. İnfazına başlanmış olanların infazı durdurulur.

2 – 3/12/1988 tarihli ve 3505 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar (bu tarih dahil) her bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle miktarı 500.000 lirayı aşmayan ve vadesi geldiği halde ödenmemiş olan vergiler ile bu tarih itibariyle ihtilaflı hale getirilmiş ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ve miktarı 500.000 lirayı aşmayan vergilerin % 30 fazlasıyla ve ihtilaf yaratmamak, yaratılmış ihtilaftan vazgeçmek kaydıyla 31.12.1988 tarihi sonuna kadar ödenmesi halinde, ödenen bu vergilere isabet eden gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce her bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle asılları kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan vergilere ait olan ve her vergi türü itibariyle miktarı 500.000 lirayı aşmayan gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının % 30'unun 31.12.1988 tarihi sonuna kadar ödenmesi halinde, kalan % 70'inin tahsilinden vazgeçilir.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

3- 22/7/1998 tarihli ve 4369 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1 – 1/1/1999 tarihinden önceki vergilendirme dönemleri için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin ibare değişikliğinden önceki hükmü geçerlidir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan kaçakçılık, ağır ve kusur cezalarından; vadesi 1/1/1999 tarihinden önce olup, bu tarih itibariyle ödenmemiş olanlar ile 1/1/1999 tarihinden sonra kesinleştiği halde ödenmeyenlere, vade tarihinden ödendikleri tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

4- 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri ve 27 nci Maddesi:

Geçici Madde 1 – (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 28/4/2011 tarihli ve E.: 2009/39, K.: 2011/68 sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 2 – 30/6/2008 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılacak müracaatlara uygulanmak üzere; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu ve özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş olan ve Türkiye’de sportif alanda faaliyette bulunan spor kulüplerinin, Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine ödenmesi gereken ve 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip edilen borçları ile sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezaları borçları ve bunlara ilişkin gecikme zammı ve gecikme cezasından oluşan borçları ve 16/8/1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanuna göre alınan eğitime katkı payı ve buna bağlı gecikme zamlarından; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla (ödeme süresi başlamış vadesi geçmemiş olan alacaklar dahil) vadesi geldiği halde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş olanlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesinde aranan şartlar çerçevesinde müracaat tarihinden itibaren 10 yılı aşmamak üzere ve azami tecil süresine ilişkin uygulanmakta olan tecil faizi oranının 1/6’sı dikkate alınmak suretiyle teminat alınmaksızın tecil edilebilir.

Bu madde kapsamına giren alacakların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine veya 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi uyarınca tecil edilip de tecil şartlarına göre ödenmekte olanlarından, kalan taksit tutarları için borçluların birinci fıkra hükmünden yararlanmak istemeleri halinde, tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil geçerli sayılır. Kalan taksit tutarlarına verilecek sürenin hesabında ilk tecil tarihi dikkate alınır.

Bu madde hükmünden yararlanmak üzere başvuran ve borçları bu madde kapsamında taksitlendirilen spor kulüplerinin, tecil ve taksitlendirme devam ettiği süre içerisinde, tecil müracaat tarihinden itibaren tahakkuk edecek gelir (stopaj) vergisi, katma değer vergisi ve sigorta primlerini, vade tarihlerinde yapılacak müracaatlara istinaden 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilenler hariç olmak üzere, bir takvim yılı içerisinde üç defadan fazla vadesinde tam olarak ödememeleri veya üç defadan fazla olmamakla birlikte takvim yılı içinde süresinde ödenmeyen bu vergi ve sigorta primlerinin gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi, bunlara ait vergi cezaları ve bunlara ilişkin idari para cezaları ile birlikte takvim yılı sonuna kadar ödememeleri halinde bu madde kapsamında yapılmış olan tecil ve taksitlendirme hükümsüz kalır.

Geçici Madde 3 – T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yol bakım ve onarım giderleri karşılığı olarak 31/12/2007 tarihi itibarıyla Ulaştırma Bakanlığından olan ve bu Bakanlıkça tespit edilen alacaklarına karşılık, bu Genel Müdürlüğün ve bağlı ortaklıklarının 31/12/2007 tarihine (bu tarih dahil) kadar vadesi geldiği halde maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince takip ve tahsil edilen her türlü vergi, fon ve paylar ile vergi cezaları, bunlara ilişkin gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçlarının; merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup suretiyle terkin edilmesine, Ulaştırma Bakanının teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir. Madde kapsamında mahsuba konu olacak borçlara 31/12/2007 tarihinden sonra gecikme zammı hesaplanmaz.

Geçici Madde 4 – Üniversite hastanelerinin (vakıf üniversiteleri hariç), tedavi giderleri genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tarafından karşılanan kişiler ile 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanuna göre tedavi yardımı karşılanan kişilere sundukları tedavi hizmetleri karşılığı olarak, 31/3/2008 tarihinden önce (31/3/2008 dahil) düzenledikleri fatura bedellerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Maliye Bakanlığı ile varılacak mutabakat çerçevesinde tahsil edemedikleri tespit edilen alacaklarının, Maliye Bakanlığı tarafından mutabakat tarihinden itibaren bir ay içerisinde % 85'inin ödenmesi halinde geri kalan kısmı terkin edilir. Terkin edilen kısım için herhangi bir alacak ve hak talebinde bulunulamayacağı gibi genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, bu maddede yer alan ve Maliye Bakanlığı tarafından doğrudan ödenmiş olan fatura bedelleri için üniversite hastanelerine ayrıca bir ödemede bulunmazlar. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir.

Üniversite hastanelerinin ve Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının tedavi giderleri belediyeler bütçelerinden karşılanan personele sundukları tedavi hizmetleri karşılığı olarak, 31/3/2008 tarihinden önce (31/3/2008 dahil) düzenledikleri fatura bedellerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili belediyeler ile düzenlenecek protokollerle tahsil edemedikleri tespit edilen alacaklarından, protokoller ile belirlenecek tutarının borçlu belediyeler tarafından protokolün düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenmesi halinde geri kalan kısmı terkin edilir. Bu şekilde terkin edilecek alacak tutarı protokolde belirlenen toplam tahsil edilmemiş alacak tutarının % 25'ini geçemez. Terkin edilen kısım için üniversite hastanelerince ve Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir alacak ve hak talebinde bulunulmaz.

Geçici Madde 5 – 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca elektronik ortamda haciz bildirisi tebliği kapsamına alınmış olan üçüncü şahıslardan, 30/9/2007 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri tarafından tebliğ edilen haciz bildirilerine, nezdlerinde amme borçlusunun mal, hak ve alacağı bulunmadığı veya haciz bildirisinde belirtilen tutar kadar olmadığı halde anılan maddede yer alan sürede itiraz etmemiş olanların, haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarihte amme borçlusunun nezdlerinde olan mal, hak ve alacak durumunu bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar ilgili vergi dairesine bildirmeleri halinde, bu bildirimler anılan Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca süresinde yapılmış bildirim kabul edilir.

Üçüncü şahısların bu madde kapsamındaki bildirimlerinin gerçeğe aykırı olduğunun idarece tespiti halinde, 79 uncu maddenin altıncı fıkrasında öngörülen dava açılmaksızın, haciz bildirisi ile tebliğ edilen amme alacağı bu şahıslardan 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde hükmü, yeni bir bildirim gerek bulunmaksızın, 30/9/2007 ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tebliğ edilmiş haciz bildirilerine süresinden sonra verilmiş cevapları da kapsar.

Bu madde kapsamındaki bildirimlerin hüküm ifade edebilmesi için madde kapsamına giren haciz bildirileri veya bu haciz bildirileri üzerine düzenlenen ödeme emirleri ile ilgili açılmış davalardan feragat edilmesi şarttır. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 27 – Bu Kanunun;

- a) 6 ncı maddesi, 8 inci maddesinin (a) bendi, 8 inci maddesinin (ç) bendiyle 193 sayılı Kanuna eklenen geçici 72 nci madde hükmü ve 19 uncu maddesi yayımını izleyen ayın başında,
- b) 7 nci maddesinin (b) bendi 31/12/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- c) 8 inci maddesinin (ç) bendi ile 193 sayılı Kanuna eklenen geçici 73 üncü ve geçici 74 üncü madde hükümleri, 10 uncu maddesinin (g) bendiyle 488 sayılı Kanuna ekli 2 Sayılı Tablonun IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar bölümüne eklenen (37) numaralı fıkra hükmü 1/1/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- ç) 20, 21 ve 22 nci maddeleri 2008 yılı kazançlarına da uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- d) 5 ve 16 ncı maddeleri 6/6/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- e) 12 nci maddesinin (b) bendi yayımını izleyen gün,
- f) **(Değişik: 30/7/2008-5795/1 md.)** 12 nci maddesinin (a) bendi ve 25 inci maddesi yayımını izleyen ikinci ayın başında, 18 inci maddesinin (a) bendi 1/1/2009 tarihinde,
- g) 9 uncu maddesinin (ç) bendi 1/7/2008 tarihinde,
- h) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

5- 31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunun Geçici Maddesi

GEÇİCİ MADDE 1 - T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yol bakım ve onarım giderleri karşılığı olarak 30/4/2012 tarihi itibarıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından olan ve bu Bakanlıkça tespit edilen alacaklarına karşılık, bu Genel Müdürlüğün ve bağlı ortaklıklarının 30/4/2012 tarihine (bu tarih dâhil) kadar vadesi geldiği hâlde bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen her türlü vergi, fon ve paylar ile vergi cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçlarının (28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında olup bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil dairesine takip için intikal etmiş olan borçları dâhil); merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup suretiyle terkin edilmesine, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanının teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir. Bu kapsamda mahsuba konu olacak borçlara bu Kanunun yayımlandığı tarihten sonra gecikme zammı hesaplanmaz. Bumaddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**6183 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun Numarası	6183 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
40	Geçici Madde 4	12/3/1962
85	Geçici Madde 5	1/11/1962
210	45	28/2/1963
251	10, 60	19/6/1963
2347	9, 17, 51, 52, 53, 59, 65, 70, 71, 106	1/1/1981
2975	41, 43, 44, 45, 46, 48, 51, 52, Geçici Madde 6	1/3/1984
3209	48, 51	4/6/1985
3418	41, 51	31/3/1988
3505	51, 106, İşlenemeyen Hüküm	10/12/1988
3946	51, 107, Geçici Madde 7	30/12/1993
3986	70	7/5/1994
4108	44 Mükerrer Madde 35, 48, 64, 106	2/6/1995 tarihini izleyen ikinci ayın başında 2/6/1995
4179	Ek Madde 1	3/9/1996 tarihini izleyen ayın başında
4369	9, 38,47, 51 35, 51, 85, 107, İşlenemeyen Hüküm	1/1/1999 29/7/1998
4684	36	3/7/2001
4786	51	15/1/2003
4962	41, 42, 44, 107, Ek Madde 1	7/8/2003
5035	40, 51 103 106	2/1/2004 31/12/2003 tarihinden geçerli olmak üzere 2/1/2004 1/1/2004 tarihinden geçerli olmak üzere 2/1/2004

Değiştiren Kanunun Numarası	6183 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5228	62	31/7/2004
5234	10, Geçici Madde 8	1/1/2005
5281	99, 114	1/1/2005 tarihinden geçerli olmak üzere 31/12/2004
5458	79	4/3/2006 tarihini takip eden ayın ilk gününde
5479	21, 79, Geçici Madde 9	8/4/2006
5516	17, 90	4/4/2007
5728	107, 108, 110, 111, 112, 113, 114	8/2/2008
5766	3, 22/A, 35, Mükerrer 35, 36/A, 49, İşlenemeyen Hükümler (Geçici Madde 1, 2,3,4, 5 ve Madde 27) Geçici Madde 8 48	6/6/2008 31/12/2007 tarihinden geçerli olmak üzere 6/6/2008 6/6/2008 tarihini izleyen ayın başında
5838	106, 107	28/2/2009
5904	77, 88	3/7/2009
5951	58 Geçici Madde 8	5/2/2010 31/12/2009 tarihinden geçerli olmak üzere 5/2/2010
6111	36/A	25/2/2011
6322	39, Geçici Madde 8, İşlenemeyen Hüküm	15/6/2012
6358	48	10/11/2012

**6183 Sayılı Kanunun Çeşitli Maddelerindeki Oran ve Miktarlarda
Çeşitli Mevzuat ile Yapılan Değişiklikler Cetveli**

Değişiklik Yapan Mevzuatın		Yayımlandığı Resmî Gazetenin		Değişiklik Gören Madde
Tarihi	Numarası	Tarihi	Numarası	
24/5/1988	88/12947	27/5/1988	19824	51
28/12/1988	88/13646	30/12/1988	20035	51
27/12/1989	89/14915	30/12/1989	20388	51
22/2/1994	94/5335	8/3/1994	21871	51
Tebliğ	No:382	9/3/1994	21872	48
20/7/1995	95/7138	31/8/1995	22390	51
9/1/1996	96/7798	1/2/1996	22541	51
Tebliğ	No:392	2/2/1996	22542	48
Tebliğ	No:397	22/10/1996	22795	48
11/9/1996	96/8560	1/10/1996	22774 (Mük)	Ek Md.1
26/11/1996	96/8892	21/12/1996	22854	Ek Md.1
29/4/1997	97/9387	31/5/1997	23005	Ek Md.1
8/9/1997	97/9942	20/9/1997	23116	Ek Md.1
21/1/2000	2000/7	21/1/2000	23940 Mük.	51
26/10/2000	2000/1555	2/12/2000	24248	51
Tebliğ	409	25/1/2000	23944	48
Tebliğ	412	21/12/2000	24267	48
3/7/1998	98/11331	9/7/1998	23397	51
Tebliğ	416	31/3/2001	24359	48
Tebliğ	421	2/2/2002	24659	48
3/11/2003	2003/6345	12/11/2003	25287	51
Tebliğ	429	12/11/2003	25287	48
23/2/2005	2005/8551	2/3/2005	25743	51
Tebliğ	434	4/3/2005	25745	48
3/4/2006	2006/10302	21/4/2006	26146	51
Tebliğ	438	28/4/2006	26152	48
2/11/2009	2009/15565	19/11/2009	27411	51
Tebliğ	Tebliğ Seri: C sıra no: 1	21/11/2009	27413	48
12/10/2010	2010/965	19/10/2010	27734	51
Tebliğ	Tebliğ Seri: C sıra no: 2	21/10/2010	27736	48